

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
KATEDRA EKOLOGIE KRAJINY

Analýza cestovního ruchu a turismu ve venkovském
mikroregionu Žluticko

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Mgr. Karel Houdek
Bakalant: Pavel Klíč

2013

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra aplikované ekologie

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Klíč Pavel

Územní technická a správní služba - kombinované Karlovy Vary

Název práce

Analýza cestovního ruchu a turismu ve venkovském mikroregionu Žluticko.

Anglický název

Analysis of the travel and tourism in rural micro Žlutice .

Cíle práce

Vyhodnotit současný stav, kapacitu a vliv cestovního ruchu a turismu na životní prostředí v podmínkách venkovského mikroregionu a navrhnout konkrétní opatření ve prospěch zájmového území.

Metodika

Metodika bude výsledkem rešeršního šetření na základě výsledků obdobných analýz pro jednotlivé venkovské mikroregiony, ale také na základě tomu účelu blízkých témat dříve zpracovaných bakalářských a diplomových prací..

Harmonogram zpracování

1. et. - analýza vnějších a vnitřních vztahů zájmového území; rešerše pramenů -07.- 08. 2012
2. et. - vlastní terénní šetření, konzultace dokumentace rešerše - 08. - 09. 2012
3. et. - sumarizace poznatků a doplňkové konzultace a terénní šetření - 09. - 10. 2012
4. et. - finální konzultace a finalizace práce - 10. - 12. 2012
5. et. - odevzdání práce - 02.- 03. 2013

Rozsah textové části

50 až 55 stran textu

Klíčová slova

územní limity, destinace - kapacita zájmového území, environmentálně šetrný turismus

Doporučené zdroje informací

INDROVÁ J., MALÁ V., MLEJNKOVÁ L., NETKOVÁ J. et PETRŮ Z., 2007:

Cestovní ruch (základy). Oeconomica, Praha; 119 s.

Koncepce rozvoje cestovního ruchu a turismu zpracované v rámci jednotlivých venkovských mikroregionů.

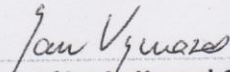
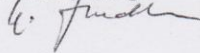
Strategické / Integrované programy rozvoje venkovských mikroregionů / svazků měst a obcí.

Územní zásady / Programy rozvoje jednotlivých krajů

Územní plány dotčených obcí

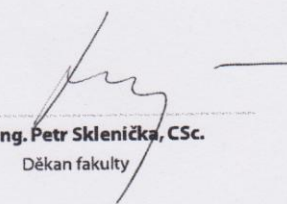
Vedoucí práce

Houdek Karel, Mgr.

prof. Ing. Jan Vymazal, CSc.

Vedoucí katedry

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Děkan fakulty

V Praze dne 19.7.2012

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma „Analýza cestovního ruchu a turismu ve venkovském mikroregionu Žluticko“ jsem vypracoval samostatně pod vedením pana Mgr. Karla Houdka.

Veškerou použitou literaturu a podkladové materiály uvádím v příloženém seznamu literatury.

V Praze, dne 9. 4. 2013

Podpis:

Poděkování

Upřímně děkuji panu Mgr. Karlu Houdkovi za jeho odborné vedení a cenné rady, které mi poskytl při zpracování mé bakalářské práce.

Abstrakt

Bakalářská práce na téma „ Analýza cestovního ruchu ve venkovském mikroregionu Žlutice“ slouží jako souhrnný dokument poskytující informace o zájmovém území v jihovýchodní části Karlovarského kraje.

V práci jsou popsány přírodní a geografické údaje, historie měst a obcí, stručná charakteristika přírodních, kulturních a historických památek, informace o pracovních příležitostech, dopravě, životním prostředí, cestovním ruchu i o rozvoji měst a mikroregionu. Na základě těchto informací je v práci vytvořena SWOT analýza a strategie rozvoje venkovského mikroregionu Žlutice.

Práce se snaží dokázat, že Karlovarsko nedisponuje jen lázeňskými léčebnými prameny, ale že nabízí krásnou přírodu, lidovou architekturu a kulturní a přírodní bohatství i v méně známých částech.

Klíčová slova

Enviromentálně šetrný cestovní ruch, destinace – kapacita území, územní limity, Natura 2000, Koeficient ekologické stability

Abstract

Bachelor thesis on „Analysis of the travel and tourism in rural micro Žlutice“ is the summary dokument with information about the area of interest in a southeathern part of Karlovy Vary region.

In the thesis are described a natural and geographical data, the history of cities and municipalities, a characteristic of natural, cultural and historical monuments, information about job opportunities, transport, environment, tourism and urban development. The SWOT analysis and development strategy of the micro Žlutice is a part of the thesis.

The Thesis is demonstrated, that rural micro Žlutice offers beautiful scenery, folk architecture and the cultural and natural heritage.

Keywords

Environmentally Friendly Tourism, Destination – Carrying Capacity, Territorial Limits, Natura 2000, Coefficient of Ecological Stability

Obsah

1	ÚVOD	9
2	CÍLE PRÁCE	10
3	LITERÁRNÍ REŠERŠE	11
3.1	Enviromentálně šetrný cestovní ruch	11
3.1.1	Udržitelný cestovní ruch	14
3.2	Destinace – kapacita území	15
3.3	Územní limity	16
3.4	Natura 2000	18
3.5	Koeficient ekologické stability	20
4	METODIKA	22
5	GEOGRAFICKÁ A PŘÍRODNÍ CHARAKTERISTIKA ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ	24
5.1	Geografická poloha	24
5.2	Přírodní podmínky	25
5.2.1	Geologie	25
5.2.2	Hydrologie.....	28
5.2.3	Půda	29
5.2.4	Vegetace, fauna a přírodní pozoruhodnosti	30
5.2.5	Další významné přírodní oblasti a památné stromy	35
5.2.6	Koeficient ekologické stability	37
5.2.7	Podnebí.....	37
5.2.8	Alokace mikroregionu s okolím	39
6	HISTORICKÝ A KULTURNÍ VÝVOJ ŽLUTICKÉHO MIKROREGIONU	40
6.1	Vývoj osídlení obcí	40
6.2	Obyvatelstvo a jeho demografický vývoj	42
6.3	Kulturní bohatství	45
6.3.1	Městská památková zóna Žlutice	45
6.3.2	Městská památková zóna Toužim	46
6.3.3	Vesnické památkové zóny Kojšovice a Kosmová	47
6.3.1	Zámek Javorná a kostel sv. Jana Nepomuckého	48
6.3.2	Hrad Hartenštejn	48
6.3.3	Kostel sv. Jabuba	49
6.3.4	Kostel sv. Michaela Archanděla	49
6.3.1	Kostel Navštívení Panny Marie – Skoky	50
6.3.2	Kostel sv. Linharta	50

6.3.1	Kostel Nanebevzetí Panny Marie	51
6.3.2	Pomník obětem 1. světové války	51
7	PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOSTI VE ŽLUTICKÉM MIKROREGIONU	53
8	DOPRAVA	54
8.1	Silniční doprava	54
8.2	Železniční doprava	55
8.3	Letecká a vodní doprava.....	55
8.4	Veřejná doprava.....	55
9	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	56
9.1	Kvalita ovzduší	56
9.2	Odpadové hospodářství, úklid města a údržba zeleně.....	56
9.3	Hluk, vibrace, záření	57
9.4	Monitoring a politika životního prostředí.....	57
10	CESTOVNÍ RUCH.....	59
10.1	Význam mikroregionu Žluticka z hlediska cestovního ruchu	59
10.2	Ubytování	59
10.3	Stravovací služby	60
10.4	Doplňkové služby.....	60
10.5	Informační kanceláře a jejich projekty	60
11	ROZVOJOVÝ POTENCIÁL OBCÍ A MIKROREGIONU	62
11.1	SWOT analýza	62
11.2	Rozvojové strategie Karlovarského kraje	63
11.2.1	Program rozvoje Karlovarského kraje.....	63
11.2.2	Strategie konkurenceschopnosti Karlovarského kraje	64
11.2.3	Strategie rozvoje lidských zdrojů v Karlovarském kraji	66
11.2.4	Program rozvoje cestovního ruchu a lázeňství v Karlovarském kraji	67
11.3	Rozvojové plány venkovského mikroregionu	68
11.3.1	Strategický plán obce Bochov	68
11.3.2	Strategický plán Toužimi	69
11.3.3	Strategický plán města Žlutice	70
11.4	Konkrétní náměty pro strategii a perspektivy mikroregionu Žlutice	71
11.4.1	Návrh koncepce rozvoje venkovského mikroregionu Žlutice	71
11.4.2	Očekávané přínosy při aplikaci koncepce mikroregionu.....	76
	DISKUZE.....	77
	ZÁVĚR.....	79
	PŘEHLED LITERATURY A POUŽITÝCH ZDROJŮ	81

SEZNAM OBRÁZKŮ, FOTOGRAFIÍ A TABULEK.....	85
SEZNAM PŘÍLOH	87

Seznam použitých zkratek

ASTA (*American Society of Travel Agents – Asociace amerických cestovních kanceláří*)

č. (*číslo*)

ČHMÚ (*Český hydrometeorologický ústav*)

ČR (*Česká republika*)

ČSÚ (*Český statistický úřad*)

ČZÚK (*Český úřad zeměměřický a katastrální*)

EU (*Evropská unie*)

HDP (*Hrubý domácí produkt*)

CHKO (*Chráněná krajinná oblast*)

ha (*hektar*)

KES (*Koeficient ekologické stability*)

km (*kilometr*)

km² (*kilometr čtverceni*)

m (*metr*)

m³ (*metr krychlový*)

Sb. (*Sbírky*)

UNWTO (*International Union of Official Travel Organizations – Světová organizace cestovního ruchu*)

WTO (*World Tourism Organizations – původní zkratka Světové organizace cestovního ruchu*)

1 Úvod

Karlovarsko je vyhlášené svým lázeňstvím. Jen málokomu jsou známé i jiné oblasti. Přitom okolí je plné krásných hor, kopců, lesů, rybníků, potoků a řek. Ale také historicky významných měst a vesnic, hradů, zámků i kostelů. Celý kraj je posetý přírodním a kulturním bohatstvím. Jinak tomu není ani v jižní části karlovarského okresu, kde se nacházejí tři menší města – Bochov, Žlutice a Toužim. Dá se říci, že v současné době to jsou zapomenutá a završovaná města, ale v minulosti to byla velice významná sídelní a obchodní místa. Málu lidí je tato oblast známá, a proto je vytvořená bakalářská práce s názvem „ Analýza cestovního ruchu ve venkovském mikroregionu Žluticko“.

Práce je zaměřena na souhrnný popis oblasti. Na seznámení s tím, co území nabízí, jak vzniklo, jaká je zde doprava, životní prostředí a možnosti v oblasti cestovního ruchu. Je zde popsána obecná charakteristika regionu, nástin, co obce zamýšlejí do budoucna a návrh strategie pro rozvoj mikroregionu Žlutice.

Popis venkovského mikroregionu začíná přírodní a geografickou charakteristikou, kde je objasněna poloha území a zdejší přírodní podmínky. Nechybí zde ani seznámení s nejzajímavějšími a nejvýznamnějšími přírodními pozoruhodnostmi. Popis území dále pokračuje v líčení historického a kulturního vývoje. Zde je popsána stručná historie měst, vývoj počtu obyvatel a následuje přehled a krátké představení nejpřitažlivějších kulturních památek v mikroregionu. Po přírodním a kulturním popisu území, práce pokračuje v charakteristice Žluticka deskripcí současné úrovně a situace v oblasti pracovních příležitostí, dopravy a životního prostředí. Cestovnímu ruchu je věnována předposlední kapitola. SWOT analýze a rozvojovým plánům měst i celého mikroregionu do budoucna je věnována poslední kapitola charakterizující venkovské území Bochova, Toužimi a Žlutice.

Práce určitě své čtenáře zaujme a vyvolá v nich pocit potřeby navštívit daný region. Vedení měst si snad uvědomí bohatství svých území a bude se snažit je opatrovat a rozvíjet.

2 Cíle práce

Hlavním cílem práce je dokázat, že jedinou zajímavou turistickou destinací na Karlovarsku nejsou Karlovy Vary, ale že zde existuje malebný kus území na jihu, kde je krásná krajina lesů, rybníků, ale i množství přírodních scenérií. Mikroregion nemusí zaujmout jen přírodními krásami, ale také kulturním a historickým bohatstvím našich předků. Dále jsou zde také možnosti provozování různých sportovních a odpočinkových aktivit.

Dalším cílem je ověřit a sepsat nabídku cestovního ruchu v mikroregionu a charakterizovat oblasti související s jeho rozvojem, jakými jsou doprava, životní prostředí a zaměstnanost. Následným úkolem je vytvořit SWOT analýzu a na jejím základě navrhnout koncepci rozvoje zájmového území s ohledem na kvalitu životního prostředí.

3 Literární rešerše

3.1 Enviromentálně šetrný cestovní ruch

Cestovní ruch a životní prostředí se navzájem ovlivňují. Rozvoj cestovního ruchu se uskutečňuje pouze tam, kde jsou vhodné přírodní nebo kulturní a historické podmínky. Pod příznivými přírodními předpoklady si lze představit čisté ovzduší, přírodní zdroje jako například minerální prameny či pobřeží, řeky, lesy a jejich biologickou diverzitu. Bude-li znečištěná voda nebo vyhynulá fauna či poničená flóra může se stát, že dojde k úpadku či dokonce k úplné likvidaci cestovního ruchu v tamější lokalitě. Vhodné přírodní dispozice však může cestovní ruch negativně ovlivňovat například znečišťováním, využíváním zdrojů nebo produkcí odpadu. Za určitých podmínek však cestovní ruch může k ochraně životního prostředí naopak pomoci. Slouží k tomu kupříkladu přímé finanční příspěvky, uvědomění si rezidentů vzácnosti svého okolního životního prostředí a zvýšení tak jejich snahy o ochranu a péči, kvalitní destinační management s rozvojovými plány zabývající se ochranou životního prostředí nebo změna profilu oblasti z průmyslové na destinaci cestovního ruchu, jako je tomu například na Mostecku, kde se snaží připravit na útlum těžby hnědého uhlí a pomocí rekultivací hnědouhelných dolů vytvářejí podmínky pro rozvoj atraktivit cestovního ruchu.

Palatková (2011) rozdělila vlivy cestovního ruchu na tři prostředí ve dvou fázích. Jedná se o působení na fyzické (životní), sociokulturní a ekonomické prostředí, která se uskutečňují ve fázi přípravy a budování infrastruktury a ve fázi samotné realizace cestovního ruchu. Rozmach cestovního ruchu nejvíce ovlivňuje životní prostředí. Ve fázi přípravy infrastruktury se jedná o činnosti například týkající se stavby hotelů a resortů, silnic a dálnic, a tím způsobené zabránění půdy nebo kácení lesů. Fáze uskutečňování cestovního ruchu ovlivňuje fyzické prostředí přímou spotřebou účastníků, dopravou, ubytováním a svými aktivitami.

Doležal a Málek (2010) rozdělily negativní vlivy cestovního ruchu na životní prostředí do třech oblastí: přírodní zdroje, přírodní prostředí a znečištění a odpady. Mezi přírodní zdroje, na které působí cestovní ruch, patří vodní zdroje, místní zdroje, moře, půda a krajina.

V některých turistických oblastech se potýkají s nedostatkem pitné vody. Cestovní ruch se však vyznačuje vysokou spotřebou vody. Je nutná například k provozování golfových hřišť, bazénů a k udržování zeleně. Místní zdroje slouží k uspokojování potřeb rezidentů i návštěvníků a tak je způsoben tlak na energii, potraviny a suroviny. Půda a krajina je zatěžována zejména v době výstavby materiálně technické základny pro cestovní ruch, kdy jsou způsobeny půdní eroze, dochází k poškození či ke ztrátě přirozených stanovišť fauny a flóry nebo k odlesňování. Na moře nejvíce působí aktivity turistů. Jedná se o potápění, šnorchlování a sportovní rybolov. K narušování přírodního prostředí dochází jak ve fázi přípravy, tak zejména ve fázi realizace cestovního ruchu a je velice snadno prokazatelné. Turistické aktivity poškozují přirozenou existenci fauny a flóry a narušují tak existenci ekosystémů. Cestovní ruch má za následek znečištění vzduchu zejména dopravou, užíváním klimatizací, vytápěním a využíváním energie. Znečišťování vody je způsobeno nejčastěji odpadními vodami a používáním lodní dopravy. Znečištění hlukem způsobuje zejména letecká doprava. Pevný odpad velice kontaminuje mořské vody a pobřeží a okolní krajinu.

Pásková a Zelenka (2002) rozdělují cestovní ruch do několika druhů podle jeho průběhu a realizace v závislosti na geografických, ekonomických, společenských a jiných podmínkách. Jedním z mnoha dělení je rozlišení měkkého a tvrdého cestovního ruchu podle vlivu na místní komunitu a životní prostředí.

Měkký cestovní ruch Pásková a Zelenka (2002) definují jako druh, který minimalizuje vliv nežádoucích aktivit spojených s cestovním ruchem na místní komunitu a životní prostředí. Jeho základními principy jsou maximální zapojení místních zdrojů, jako jsou tradice, kultura, lidé a málokapacitní cestovní ruch, též nazývaný jako alternativní cestovní ruch, což je zpravidla cestování malých skupin, které respektují potřeby a zvyklosti místní komunity a její životní prostředí. Podle Ryglové a kol. (2011) se měkký cestovní ruch snaží uvědoměle dosáhnout vyrovnaného stavu mezi přínosy a dopady na environmentální, sociokulturní a ekonomické prostředí destinace.

Tvrký cestovní ruch je často spojen s rozsáhlými investicemi, přičemž hlavním měřítkem je zisk bez ohledu na environmentální, sociální a kulturní prostředí destinace (Ryglová a kol, 2011).

Cestovní ruch lze z hlediska přístupu k přírodnímu a kulturnímu prostředí rozdělit na zelený a motivační cestovní ruch. Zelený upřednostňuje šetrný vztah k přírodě i celému životnímu prostředí a patří sem ekoturistika a venkovský cestovní ruch, včetně agroturistiky, chataření a chalupaření. Motivační se vyznačuje, že zájem je dán spíše vnitřními potřebami, motivací člověka než vztahem k prostředí (Kolektiv autorů, 2006).

Mezi základní formy šetrného cestovního ruchu patří pěší turistika, cykloturistika, agroturistika, vodácká turistika, potápěčská turistika, lyžařská turistika, hipoturistika, kulturní, kulturně-archeologická, kulturně-architektonická turistika, historická, historicko-vojenská turistika, folklórní nebo národopisná turistika, železniční turistika, turistika za technickými památkami, regionální nebo oblastní (krajová) turistika, (Schneider a kol., 2008).

Společnost amerických cestovních kanceláří ASTA vydala deset zásad ekologicky šetrného cestovního ruchu – kodex etiky cestovního ruchu:

1. Zanechte po sobě jen otisky nohou, odneste si jen fotografie a vzpomínky.
2. Respektujte křehkost země a zachovejte jedinečnost destinací pro další generace.
3. Vzdělávejte se v geografii, zvycích, způsobech a kultuře destinace, kterou chcete navštívit, abyste zvýšili svůj zážitek – udělejte si čas naslouchat lidem, podporujte místní úsilí o zachování původního.
4. Žádné grafiti, odpadky nebo odnášení suvenýrů z historických míst a přírodních území.
5. Respektujte důstojnost a soukromí druhých – zeptejte se dříve, než budete fotit místní obyvatele.
6. Nekupujte produkty zhotovené z ohrožených rostlin nebo živočichů
7. Vždy se pohybujte po vyznačených stezkách - nerušte zvěř a neničte rostliny.
8. Seznamte se a podporujte programy na zachování původního v destinaci a organizace působící v těchto programech.
9. Chodte pěšky nebo využívejte způsoby dopravy šetrné k životnímu
10. Prokazujte přízeň těm, kdo se snaží o zachování životního prostředí, zachování kvality vody a vzduchu, o recyklaci, zpracování odpadu a toxických materiálů, snížení hladiny hluku, zapojení místních komunit - obvykle disponují dobře

vyškoleným personálem zaměřeným na principy zachování životního prostředí (WTO, 1997)

Negativní vlivy cestovního ruchu na životní prostředí se snaží omezit koncept udržitelného cestovního ruchu.

3.1.1 Udržitelný cestovní ruch

Udržitelný rozvoj cestovního ruchu vychází z myšlenky všeobecné udržitelnosti - trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů (Zákon č.17/1992 Sb.).

Udržitelný cestovní ruch je chápán jako naplnění myšlenky, že přírodní, kulturní a další zdroje jsou omezené a proto je třeba s nimi vyváženě hospodařit a snažit se o jejich obnovu a udržení (Palatková, 2011).

Podle UNWTO znamená udržitelný rozvoj cestovního ruchu současné uspokojení potřeb návštěvníků i rezidentů při ochraně a rozšiřování příležitostí rozvoje do budoucna, jak po environmentální, ekonomické i sociokulturní stránce.

WTO (1997) navrhla třináct strategií, kterými je možné se řídit, aby bylo životní prostředí, co nejméně ovlivněno cestovním ruchem. Jedná se o: únosnou kapacitu, destinace, vymezení zón, ochranu a záchranu, udělování povolení a licencí, uplatňování regulačních opatření, finanční příspěvky, vzhled infrastruktury, standard kvality fyzického prostředí, systém řízení návštěvnosti, přizpůsobování prostředí, marketingovou a vzdělávací strategii, alternativní zaměstnanost, výzkum a monitorování.

Udržitelným cestovním ruchem se zabývají mezinárodní organizace, které navazují na Agendu 21, jenž je prvním komplexním dokumentem zabývajícím se udržitelným rozvojem Země. Klíčovým spisem při prosazování udržitelného cestovního ruchu je Globální kodex etiky v cestovním ruchu z roku 1999. Zejména na podnikatelskou sféru, vládu i další organizace je zaměřena Agenda 21 pro cestovní ruch, jejímž cílem je vytvoření systému mechanismů k uznání významu udržitelnosti a

promítnutí o významu udržitelnosti do rozhodování stejně jako realizace aktivit vedoucích k zajištění udržitelného rozvoje cestovního ruchu (Palatková, 2011).

Pásková a Zelenka (2002) definovali také konkrétně udržitelný rozvoj turistického regionu jako rozvoj turistického regionu, který je založen na takovém řízení všech zdrojů a aktivit cestovního ruchu, který vede k uspokojení současných i budoucích ekonomických, sociálních a zážitkových potřeb návštěvníků a rezidentů se zachováním kulturní integrity, biodiverzity, procesů a vazeb v ekosystémech a rozvíjení systému životních hodnot návštěvníků i obyvatel regionu.

3.2 Destinace – kapacita území

Vymezit pojem destinace je velmi obtížné. Je mnoho způsobů jak destinaci charakterizovat. Palatková (2006) vysvětluje, že destinace je představována svazkem různých služeb koncentrovaných v určitém místě nebo oblasti, které jsou poskytovány v návaznosti na potencial cestovního ruchu místa nebo oblasti. WTO (1997) definuje destinaci jako geografický prostor (stát, místo, region), který si návštěvník vybírá jako cíl své cesty. Sloučením předchozích dvou definic Palatková (2011) definuje destinaci jako geografický prostor, který (potencionální) návštěvník vnímá a nakupuje jako produkt v případě, kdy díky kombinaci primární a sekundární nabídky splňuje destinace jeho potřeby a přání. Pásková a Zelenka (2002) obecně destinaci popisují jako cíl cesty cestujícího nebo místo navštívené účastníkem cestovního ruchu.

Únosná kapacita neboli únosné zatížení je maximální zatížení daného území antropogenními vlivy bez snížení kvality životního prostředí a ekosystémů, zážitku a spokojenosti návštěvníka, bez negativních vlivů na místní komunitu, její socio-ekonomickou strukturu a aktivity a kulturu dané oblasti. Jedná se o tzv. skladebný ukazatel, který měří zranitelnost lokality a identifikuje změny v její schopnosti unést reprezentativní soubor na ní provozovaných turistických aktivit. Skládá se z ukazatelů kvantity, kvality a citlivosti přírodních i lidmi vytvořených zdrojů dané lokality. Cílem indikátoru je odhadnout mezní hodnoty počtu návštěvníků provozujících formy cestovního ruchu, jež jsou typické pro danou lokalitu. Tyto meze mohou být posunuty vzhůru nebo dolů v závislosti na kvalitě managementu místního cestovního ruchu (Pásková a Zelenka, 2002).

Palatková (2011) uvedla 13 strategií k řešení negativních vlivů cestovního ruchu na fyzické prostředí. Jedna ze strategií je rozhodnutí o únosné kapacitě destinace, což znamená vymezení oblastí určených k realizaci cestovního ruchu s ohledem na únosnou návštěvnost a vhodné aktivity. Za únosné zatížení destinace je považováno maximální využití kteréhokoliv místa bez vzniku negativních efektů na zdroje, snížení uspokojení návštěvníků nebo negativních vlivů na společnost, ekonomiku nebo kulturu oblasti. Únosné zatížení oblastí má tři oblasti, a to ekologickou únosnost – kapacita destinace s ohledem na životní prostředí; sociokulturní únosnost – kapacita destinace s ohledem na sociokulturní prostředí ve vztahu k rezidentům; únosnost psychologickou – únosnost pro samotné účastníky cestovního ruchu v destinaci.

Únosné zatížení území je takové zatížení území lidskou činností, při kterém nedochází k poškozování životního prostředí, zejména jeho složek, funkcí ekosystémů nebo ekologické stability (Zákon č.17/1992 Sb.)

Podle návrhu věcného záměru zákona o podpoře a řízení cestovního ruchu (2010) se za únosnou kapacitu území rozumí maximální zatížení vymezeného území cestovním ruchem bez nevratného poškození kvality životního prostředí a krajiny a kvality života obyvatelů území obce a bez újmy na zdraví a spokojenosti návštěvníků.

Ekologicky únosná kapacita území

Ekologicky únosná kapacita je hodnota míry využití území udávající maximální úroveň dlouhodobé zátěže, se kterou se území vyrovnává bez trvalých následků a hodnota tohoto ukazatele je přímo úměrná hodnotám vypovídajícím o autoregulační schopnosti daného ekosystému. Je využívána jako ukazatel zatížitelnosti v přírodních ekosystémech, ale také v člověkem ovlivňované kulturní krajině. A v lidských sídlech při plánování aktivit člověka (Pásková a Zelenka, 2002).

3.3 Územní limity

Limity využití území jsou závazné podmínky realizovatelnosti záměrů vyplývajících z územního plánování. Určují účel, způsob, ohraničení a podmínky uspořádání a využití území. Stanovují nepřekročitelnou hranici nebo rozpětí pro využití a uspořádání území. Jsou pro pořizovatele a projektanty územně plánovací dokumentace závazné a musí je respektovat. Limity využití území jsou vlastně hranicí (překážkou) pro využití území, a to hranicí relativně nepřekročitelnou (Hyvnar a kol, 2007).

Podle zákona č. 50/1976 Sb., je jedním z hlavních úkolů územního plánování stanovit limity využití území. Limity využití území omezují, vylučují, případně podmiňují umístování staveb, využití území a opatření v území.

Moravcová (2009) poukazuje na to, že dokumenty územního plánování obcí a krajů musejí obsahovat vyhodnocení stavu, vývoje území a jeho hodnot, vycházející z vlastností území, tedy z limitů využití území a to lze souhrnně označit jako rozbor udržitelného rozvoje území.

Maier (2012) říká, že hodnoty území obce potřebují používat „tvrdou“ ochranu, tedy takovou, pro kterou existuje podpora v zákoně nebo vyhlášce. Z hlediska územního plánování se jedná o územní limity. Hodnoty obce chrání dotčené orgány (například orgán památkové péče, odbor životního prostředí nebo odbor dopravy) pomocí územních limitů. U některých hodnot je limitem chráněna sama jejich existence – kupříkladu přírodní rezervaci nelze bez souhlasu dotčených orgánů zrušit. Jiné hodnoty jsou orgány chráněny jen částečně. Mezi běžně se vyskytující územní limity, kterými jsou chráněny hodnoty přírody a krajiny patří limity využití území například národní přírodní památka, národní park, chráněná krajinná oblast, památný strom a ptačí oblast. Do okruhu hodnot archeologických, kulturních, dědických, nemovitých a historických hodnot patří limit využití území kupříkladu kulturní památka, dopravním hodnotám územní limit železniční dráha, vlečka a tak dále.

Důvody existence územních limitů

Potřeba omezit využití území vzniká z celé řady důvodů, k nejčastějším patří důvody zaměřené na ochranu zdraví lidí, životního prostředí, vymezení obecných (zejména technických) podmínek výstavby a ostatních aktivit člověka. Obecně je možné říci, že potřeba limitů vyplývá z Listiny základních práv a svobod a má chránit základní práva člověka v území, tedy právo na přiměřený prostor a v něm obsažené životní podmínky a zdraví obyvatel. Dále je vyvolána potřebou ochrany přírody a krajiny, je spojena s vymezením obecných podmínek výstavby, je dána potřebou zajištění údajů pro zpracování územně plánovací dokumentace a podobně (Hyvnar a kol, 2007).

Hyvnar a kol. (2007) uvádí příklady nejčastějších faktorů, které působí jako příčiny pro vyhlášení limitů využití území:

- a) Určitá činnost produkuje vedlejší efekty, které narušují život (životní prostředí) obyvatel (hluk, exhalace a podobně). Limit buď zakazuje umístění takové činnosti do určitých území, nebo stanovuje přípustnou míru vnějšího působení, případně odstupy a ochranná pásma.
- b) Určitá činnost je mimořádně citlivá na vnější vlivy (třeba nemocnice, speciální výroba), limit stanovuje podmínky okolního působení pro lokalizaci této investice.
- c) Určitý objekt může narušovat hodnoty obce jako celku (svými rozměry, svou polohou), limit určuje maximální rozměry nebo zákaz určité lokalizace.
- d) Limitem se chrání zdroje vody a nerostných surovin, případně zemědělský půdní fond.
- e) Limitem je možné upřesnit obecné (zejména technické) podmínky výstavby.
- f) Limitem je možné určit maximální míru využití území podle konkrétních podmínek života v obci nebo v její části.
- g) Limity lze vytvářet a chránit standard využití a uspořádání území ve smyslu co nejvyšší úrovně prostorového komfortu pro obyvatele a jejich aktivity.
- h) V území, které je mimořádně ekologicky labilní, limity např. stanovují intenzitu jeho zemědělského využívání.
- i) V území, které je mimořádně ekologicky cenné nebo je potřebné pro uchování ekologické rovnováhy okolních ploch, je limitováno jakékoli jejich využití pro potřeby člověka.

3.4 Natura 2000

Podle zákona č. 144/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny je Natura 2000 celistvá evropská soustava území se stanoveným stupněm ochrany, která umožňuje zachovat typy evropských stanovišť a stanoviště evropsky významných druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit. Na území České republiky je Natura 2000 tvořena vymezenými ptačími oblastmi a vyhlášenými evropsky významnými lokalitami. Celistvostí evropsky významné lokality, a nebo ptačí oblasti se rozumí soudržnost ekologických struktur a funkcí evropsky významné lokality anebo ptačí oblasti posuzovaná ve vztahu k předmětům jejich ochrany. Ptačí oblasti jsou vymezená území nejvhodnější pro

ochranu z hlediska výskytu, stavu a početnosti populací těch druhů ptáků vyskytujících se na území České republiky a stanovených právními předpisy Evropských společenství a které stanoví vláda nařízením, s cílem zajistit přežití druhů ptáků uvedených v odstavci 1 a rozmnožování v jejich areálu rozšíření, přičemž vezme v úvahu požadavky těchto druhů na ochranu a přitom může stanovit činnosti, ke kterým je třeba souhlas orgánu ochrany přírody, přičemž zohlední hospodářské požadavky, požadavky rekreace, sportu a rozvojové záměry dotčených obcí a krajů podle územně plánovací dokumentace. Na území vojenských újezdů zohlední požadavky na zajištění obrany státu. Evropsky významná lokalita je lokalita vyžadující zvláštní územní ochranu a splňující podmínky podle § 45 a odstavce 1, která za 1. byla zařazena do seznamu lokalit nacházejících se na území České republiky vybraných na základě kritérií stanovených právními předpisy Evropských společenství a vyžadujících územní ochranu a to až do doby jejího zařazení do seznamu lokalit významných pro Evropská společenství, za 2. splňuje podmínky pro zařazení do národního seznamu, ale nebyla tam zařazena, a vyskytuje se na ní prioritní typ přírodního stanoviště nebo prioritní druh, a o jejímž zařazení do evropského seznamu se s Evropskou komisí jedná, a to až do doby, kdy se o zařazení nebo nezařazení lokality dohodne Česká republika s Komisí nebo do rozhodnutí Rady Evropské unie nebo za 3. byla zařazena do evropského seznamu.

Agentura ochrany přírody a krajiny (2007) charakterizuje Naturu 2000 jako soustavu chráněných území evropského významu. Jejím prostřednictvím se chrání nejvzácnější a nejvíce ohrožené druhy planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a také tzv. přírodní stanoviště, vyskytující se na území Evropské unie. Přírodními stanovišti rozumíme určité typy prostředí (jinak také biotopy, například horské bučiny nebo rašeliniště). Členské státy Evropské unie jsou povinny vybrat nejvhodnější území s výskytem vybraných rostlinných a živočišných druhů a přírodních stanovišť a zajistit jejich zákonnou ochranu, velikost a počet těchto území musí být přitom takový, aby bylo zabezpečeno zachování těchto druhů a přírodních stanovišť na území celého státu v příznivém stavu, tedy ve stavu stejném nebo lepším než v okamžiku vyhlášení. Cílem soustavy Natura 2000 je proto zachovat biologickou rozmanitost v rámci celé Evropské unie prostřednictvím ochrany vybraných druhů rostlin a živočichů a přírodních stanovišť, které jsou nejvíce ohroženy lidskou činností nebo patří k tomu nejvzácnějšímu, co se na evropském kontinentě zachovalo.

Evropská směrnice o stanovištích a směrnice o ptácích tvoří evropskou soustavu chráněných území Natura 2000. Směrnice o stanovištích má přispět k ochraně a uchování biologické rozmanitosti živočichů, rostlin a stanovišť na území členských států Evropské unie. K tomu slouží zejména vyhlášení evropsky významných lokalit (Stejskal a Vermouzek, 2004).

3.5 Koeficient ekologické stability

Koeficient ekologické stability vychází z poměru zastoupení ploch relativně stabilních a ploch relativně labilních. Metoda výpočtu je založena na jednoznačném zařazení krajinné plochy do skupiny stabilní popřípadě labilní. Mezi stabilní krajinné prvky patří pastviny, vinice, mokřady, sady, trvalé travní porosty, lesní půda, vodní plochy a toky. Do labilních ekosystémů jsou zařazeny orná půda, chmelnice, antropogenizované plochy. Ukazatel poskytuje orientační informaci o ekologické stabilitě území. Obecně vzato, čím vyšší je hodnota koeficientu ekologické stability, tím vyšší ekostabilizační potenciál vykazuje krajina. A však ani vysoká hodnota koeficientu nezaručuje v krajině vysokou ekologickou stabilitu, ale spíše ukazuje na vhodné podmínky pro její vytvoření. Koeficient je nejen kvantitativním ukazatelem ekologické stability, ale také měřítkem disparit krajiny z hlediska zastoupení ploch s potenciálně vyšší úrovní ekologické stability. Hodnota vychází ze způsobu využívání krajiny (Maier, 2012).

Český statistický úřad definuje koeficient ekologické stability jako podíl ekologicky příznivých ploch a ploch, které zatěžují životní prostředí. Do svých statistik ho počítá jako poměr druhů pozemků (chmelnice + vinice + zahrady + ovocné sady + trvalé travní porosty + lesní půda + vodní plochy) / (orná půda + zastavěné plochy + ostatní). Použitý způsob výpočtu řadí chmelnice mezi stabilní (ekologicky příznivé) plochy. Zdrojem dat pro výpočet je ČÚZK, a to na základě metodického návodu k příloze č. 1 části B vyhlášky č. 500/2006 Sb. o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti.

Marada a kol. (2011) charakterizují a vypočítávají koeficient ekologické stability fakticky stejně jako předchozí dvě definice, ale do stabilních prvků zařazují pastviny, vinice, mokřady, sady, trvalé travní porosty, lesní půda, vodní plochy a toky, biopásy,

nezpevněné polní cesty (polyfunkční funkce) a krajinné prvky (remízky, meze, biocentra, biokoridory, terasy, aleje stromů, zatravněné a ozeleněné údolnice, průlehy).

Hodnoty koeficientu ekologické stability jsou obecně klasifikovány následovně:

KES ≤ 0,10 = území s maximálním narušením přírodních struktur, základní ekologické funkce musí být intenzivně nahrazovány technickými zásahy

0,10 < KES ≤ 0,30 = území nadprůměrně využívané, se zřetelným narušením přírodních struktur, základní ekologické funkce musí být soustavně nahrazovány technickými zásahy

0,30 < KES ≤ 1,00 = území intenzivně využívané, zejména zemědělskou velkovýrobou, oslabení autoregulačních pochodů v ekosystémech způsobuje jejich značnou ekologickou labilitu a vyžaduje vysoké vklady dodatkové energie

1,00 < KES ≤ 3,00 = vcelku vyvážené území, kde jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami, důsledkem je i nižší potřeba energo – materiálových vkladů

KES ≥ 3,00 = přírodní nebo přírodě blízké území s výraznou převahou ekologicky stabilních struktur a nízkou intenzitou využívání krajiny člověkem

4 Metodika

Bakalářská práce na téma „Analýza cestovního ruchu a turismu ve venkovském mikroregionu Žluticko“ je odbornou prací, pro jejíž napsání je podstatný analytický přístup, jenž je založen na vyhodnocování předchozích informací.

Popisná (analytická) část bakalářské práce je napsána zejména metodami analýzy, deskripce a dedukce, které se běžně používají k souhrnné charakteristice dosavadního vývoje a současného stavu zájmových území ve všech podstatných souvislostech. Informace byly a vždy musejí být získány z důvěryhodných pramenů. Pro tuto práci byly použity údaje z odborné literatury, internetových aplikací, osobních znalostí a konzultací a internetových zdrojů.

Literární rešerše je zpracována na základě použití odborné literatury, příslušných právních předpisů, odborných publikací a věrohodných statistik.

Geografická a přírodní charakteristika je vypracována z odborné literatury, z informací získaných z internetových zdrojů, z výročních zpráv měst, obcí a krajů, ze statistických údajů, z informačních tabulí u konkrétních přírodních a geologických prvků, z digitálních geovědních map získané prostřednictvím internetu a z internetové mapové aplikace Google Maps.

K napsání kapitoly zabývající se historickým a kulturním vývojem Žlutického mikroregionu byly použity údaje získané z odborných knih, turistických průvodců a brožur, z internetových zdrojů, z informačních turistických tabulí, z osobních návštěv a prohlídek měst a památek a z informací získané od pracovníků informačních center v Toužimi a Žluticích.

Z Analýzy vývoje na trhu práce za rok 2011 v Karlovarském kraji byla zpracována kapitola pracovních příležitostí.

Kapitola o dopravě vznikla na základě vlastních znalostí mikroregionu a z údajů Ředitelství silnic a dálnic České republiky. Pro bližší specifikaci některých dat byly použity informace dostupné z internetových zdrojů.

K získání informací k životnímu prostředí byla nutná osobní schůzka na Magistrátu města Karlovy Vary, jelikož městské a obecní úřady v mikroregionu neměli konkrétní údaje ke kvalitě ovzduší na jejich území a další data byla získána z internetových

stránek Českého hydrometeorologického ústavu, jehož hlavním úkolem je mimo jiné i obor čistoty ovzduší.

Zejména ochota informačních center a snaha prosazení se místních subjektů cestovního ruchu přispěla k vypracování problematiky cestovního ruchu v mikroregionu. Významným pomocným nástrojem byla aktuální internetová data.

Kapitola věnovaná rozvoji celého Žluticka i jednotlivých obcí byla napsána ze strategických dokumentů obcí a z informací poskytnutých pracovníky městských a obecních úřadů. Její součástí je vytvoření SWOT analýzy na základě získaných dat a informací v průběhu napsání práce a zhodnocení tak slabých i silných stránek a příležitostí i hrozeb zájmového území. Z rozvojových plánů dotčených obcí a z údajů ze SWOT analýzy byla navržena koncepce rozvoje mikroregionu.

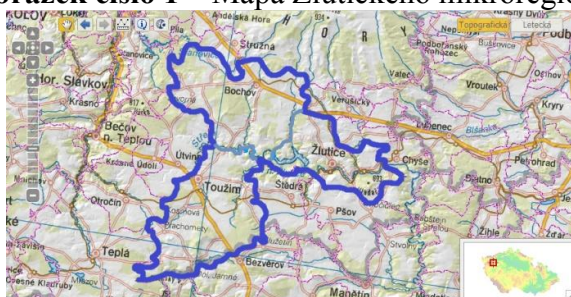
5 Geografická a přírodní charakteristika zájmového území

Venkovský mikroregion Žluticko tvoří tři města – Žlutice, Toužim, Bochov a 38 obcí, které jsou jejich částmi. I přesto, že Žlutice nejsou největším městem mikroregionu, je území pojmenováno jeho jménem, neboť jsou nejvýznamnějším centrem cestovního ruchu.

5.1 Geografická poloha

Žlutický mikroregion se nachází v západních Čechách na území Karlovarského kraje, v okrese Karlovy Vary. Severní část je tvořena Doupovskými horami. Severovýchodní a jihovýchodní hranice území lemuje Rakovnická pahorkatina. Jih ohraničuje Manětínská a Bezručická vrchovina. Na západě se rozprostírá Tepelská vrchovina, kterou uzavírá Slavkovský les.

Obrázek číslo 1 – Mapa Žlutického mikroregionu

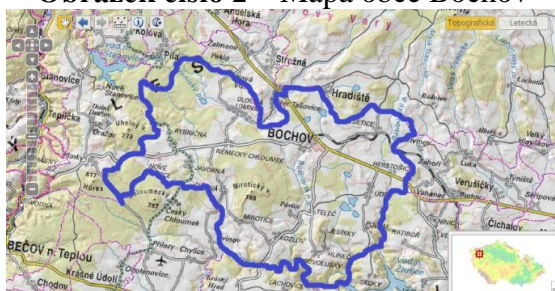

Zdroj: www.geoportal.gov.cz

Bochov

Bochov leží 15 km jihovýchodně od Karlových Varů. Městem protéká Bochovský potok. Katastrální výměra činí 95,65 km². Bochov tvoří celkem sedmáct částí, kterými jsou Bochov, Německý Chloumek, Údrč, Těšetice, Číhaná, Dlouhá Lomnice, Herstošice, Javorná, Teleč, Sovolusky, Polom, Nové Kounice, Mirovice, Kozlov, Jesínky, Rybničná a Hlineč.

Obrázek číslo 2 – Mapa obce Bochov

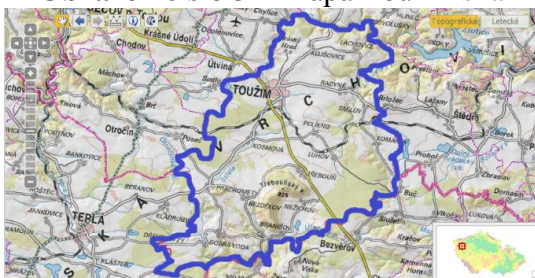

Zdroj: www.geoportal.gov.cz

Toužim

Toužim je od krajského města vzdálena 33 km. Rozprostírá se v Tepelské vrchovině na území o rozloze 98,53 km². Leží na řece Střele. Pod správu města spadá šestnáct obcí, jimiž jsou Toužim, Bezděkov, Branišov, Dobrá voda, Dřevohryzy, Kojšovice, Komárov, Kosmová, Lachovice, Luhov, Nežichov, Polítko, Prachomety, Radyně, Smilov a Třebouň.

Obrázek číslo 3 – Mapa Toužimska

Zdroj: geoportal.gov.cz

Žlutice

Žlutice se rozprostírají 25 km od Karlových Varů. Městem protéká řeka Střela. Celková rozloha činí 53,03 km². Žlutice mají osm příměstských částí, kterými jsou Verušice, Veselov, Ratiboř, Knínice, Protivec, Mlýnce, Záhořice a Vladořice.

Obrázek číslo 4 – Obec Žlutice

Zdroj: www.geoportal.gov.cz

5.2 Přírodní podmínky

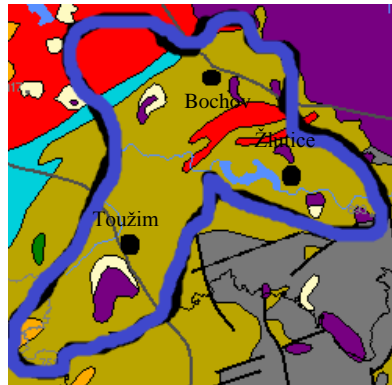
5.2.1 Geologie

Celý mikroregion se rozprostírá v soustavě Českého masívu. Většina území se nachází v regionu Tepelské kristalinikum. Severozápadní část regionu však spadá pod oblast kvartéru nebo mariánsko – lázeňského bazického komplexu či sasko – durynské oblasti. Okolí Vladaře je oblastí svrchního karbonu a permu.

Geologické složení téměř celé oblasti pochází ze starohor a to znamená, že se zde vyskytují zejména starohorní zvrásněné horniny, jako jsou břidlice, fylity, svory až

pararuly. Ve starohorách až prvohorách vzniklo severozápadní území regionu a jsou zde tedy sopečné horniny částečně přeměněné - amfibolity, diabasy, melafyry a porfyry. Severní část je tvořena třetihorními sopečnými (vulkanickými) horninami, kterými jsou čedič, znělec a sopečné vyvrženiny. Na jihu trochu zasahují usazené horniny mladších prvohor a to permokarbonské pískovce, slepence a jílovce. Minimálně se zde vyskytují jíly a písky, jakožto třetihorní usazené horniny.

Obrázek číslo 5 – Geologická mapa

Zdroj: www.geology.cz

I přesto, že Karlovarský kraj je na nerostné suroviny bohatý, tak na území venkovského žlutického regionu nejsou evidovány žádná ložiska nerostů.

Významné geologické oblasti

Viklan u Javorné

Žulový oblý balvan o rozměrech 3,5 m délky, 1,5 m šířky a 2 m výšky bývá nazýván Dominik a nachází se osamocen skoro 2 km na sever od Javorné. Je názornou ukázkou zvětrávání karlovarského plutonu.

Obrázek číslo 6 – Viklan u Javorné

Zdroj: www.pamatkyaprirodakarlovarska.cz

Čedičové varhany u hlinek

Na katastrálním území Nových Kounic, necelý jeden kilometr od obce Hlinky se nachází čedičové varhany o rozlohe 0,67 ha. Jedná se o malou lomovou stěnu, kterou byl otevřen výlev čediče se sloupcovitou odlučností vertikálního směru, která byla způsobena smršťováním při jejím chladnutí. Tento malý stěnový lom je ojedinělým úkazem oblasti.

Foto číslo 1 – Čedičové Varhany u Hlinek

Zdroj: vlastní, 2013

Vladař

Čedičová hora z období třetihor vznikla během vulkanické činnosti v Doupovských horách. Vladař je významnou stolovou horou nad řekou Střelou ve Žlutické vrchovině. Vrchol leží ve výšce 693 metrů nad mořem. Další informace o stolové hoře jsou v podkapitole 2.2.4 vegetace, fauna a přírodní pozoruhodnosti na straně 16 a 18.

Foto číslo 2 – Vrch Vladař z dálky

Zdroj: vlastní, 2013

5.2.2 Hydrologie

Nejvýznamnějším a největším vodním tokem regionu je řeka Střela. Pramení na úpatí Prachometského kopce v Tepelské vrchovině v obci Prachometry. Do řeky Berounky se vlévá nedaleko Liblína v Plzeňském kraji. Celková délka řeky činí necelých 102 km. Mikroregion opouští pod vrchem Vladař. V zájmovém území se do řeky vlévá nejdříve Toužimský potok, potom Útvinský, Přílezký, Číhanský a posledním je Bochovský. U Protivce přijímá Malou Střelu. Asi 2 km západně od Žlutice a na 66,7 km řeky Střely byla v letech 1965 až 1967 vybudována vodní nádrž Žlutice. Její celková rozloha činí 167,39 ha a objem vody přes 15 milionu m³. Délka přehrady přesahuje 4,5 km a šířka 0,5 km. Hráz nádrže je vysoká 27 m a široká 233 m. Přehrada v současné době zásobuje pitnou vodou široké okolí, včetně měst Toužim, Žlutice a Bochov. Další její význam spočívá v zásobování vody a zajišťování minimálního průtoku při povodních. V roce 1997 byly na spodní výpusti nainstalovány turbíny k výrobě energie. Do nádrže se vlévá další povrchový tok území, kterým je Ratibořický potok.

Obrázek číslo 7 – Vodní nádrž Žlutice

Zdroj: www.mistopisy.cz

Na Bochovsku i Toužimsku bylo vybudováno mnoho rybníků. Nejvýznamnějšími jsou Velký Údrčský rybník a Blažejský rybník, které jsou evropsky významné lokality Natura 2000. Mezi další rybníky je možné jmenovat rybník Nebesák, Horní bochovský rybník, Křížový rybník, rybník Nový Bochov, Panský rybník a mnoho dalších.

Karlovarsko je známé především svými minerálními prameny. Ty ovšem jsou od žlutického regionu vzdáleny několik desítek kilometrů. Průlinová podzemní voda z Doupovských hor se s vystupujícím plynem setkává u obce Teplá a na povrch vyvěrá

až v Karlových Varech. V mikroregionu Žlutice jsou přístupné dva prameny. V roce 2009 byl upraven a znovu zpřístupněn téměř zapomenutý a velmi poničený bochovský Železitý pramen a v roce 2011 pramen Posečské kyselky poblíž obce Poseč.

V národním registru pramenů a studánek je na území měst Bochova, Žlutic a Toužimi zaevidováno celkem šest studánek. Jedná se o studánky Rybničná, U Kaliště poblíž Skoků u Žlutic, Za hospodou ve Skokách u Žlutic, Pod Vladařem ve Vladořicích, U silnice v Branišově a Podhoří u Třebouně.

Foto číslo 5 – Pramen řeky Sřely

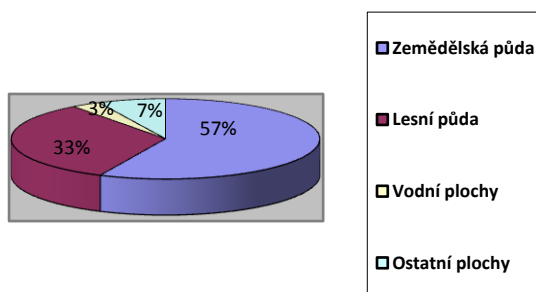

Zdroj: Vlastní, 2012

5.2.3 Půda

Přes 56% z celkové výměry mikroregionu, tedy 13 953 ha tvoří zemědělská půda, z toho 53% a 7 418 ha orná půda a 46% a 6 391 ha trvalé travní porosty. Druhý největší podíl z celkové výměry s 32,4% a 8 093 ha tvoří lesní půda. 7% reprezentují ostatní plochy a 3% vodní plochy. Chmelnice a Vinice tady nejsou žádné.

Obrázek číslo 8 – Graf půdních kultur

Zemědělská půda tvoří ve všech třech městech většinový podíl, v Bochově však z toho větší část tvoří trvalé travní porosty, v Toužimi naopak orná půda a ve Žluticích

je to téměř nastejno. Lesů je nejvíce na Toužimsku, o trochu méně na Bočovsku a ve Žluticích jich je pouze pětina z celkové výměry mikroregionu. Vodních i ostatních ploch je nejvíce na Bočovsku.

5.2.4 Vegetace, fauna a přírodní pozoruhodnosti

Významná a ohrožená vegetace a fauna mikroregionu byla zapsána do soustavy chráněného území evropského významu Natura 2000. Ve žlutickém mikroregionu je celkem sedm evropských významných lokalit. Jedná se o Velký Údrčský rybník, řeku Střelu, horu Vladař, Blažejský rybník, Lomnický rybník, Mokřady u Javorné a část lokality Doupovské hory.

Velký Údrčský rybník

Lokalita Velký Údrčský rybník se nachází mezi obcemi Údrč a Bočov. Chráněným územím je samotný Velký Údrčský rybník, okolí přítokových kanálů a okolní vlhké louky. Chráněným druhem je motýl **hnědásek chrastavcový** (*Euphydryas aurinia*). Pro jeho život je nezbytná přítomnost **čertkuse lučního** (*Succisa pratensis*), na jehož listy klade samička vajíčka. Kolem rybníka jsou sušší a vlhčí květnaté louky. V těch sušších roste například **metlice trsnatá** (*Deschampsia cespitosa*), **ostřice skloněná** (*Carex demissa*), **všivec lesní** (*Pedicularis sylvatica*) a na vlhkých mokřadní vrbiny.

Foto číslo 4 – Velký Údrčský rybník

Zdroj: vlastní, 2013

Střela

Ve žlutickém mikroregionu je téměř polovina evropsky významné lokality Řeka Střela. Jedná se o 16ti kilometrový úsek od přehrady Žlutice až po obec Poříčí. Území je chráněné zejména pro výskyt vzácné **mihule potoční** (*Lampetra planeri*) a přirozenému, téměř nenarušenému meandrujícímu toku v široké nivě, který je lemován **olšovými porosty** (*Alnus glutinosa*). Mihule potoční patří v České republice

mezi kriticky ohrožený druh mihulí a je zapsána v Červeném seznamu ohrožených druhů rostlin a živočichů.

Obrázek číslo 9 – Mihule potoční

Zdroj: www.hlasek.com

Vladař

Symbolem regionu a výraznou dominantou kraje je vrch Vladař. Jeho výška činní 693 metrů nad mořem a je vidět ze širokého okolí. Podle archeologických nálezů je dokázána přítomnost člověka už ve starší době kamenné, tedy z doby 7. - 4. století před naším letopočtem. Plošný vrchol nese stopy rozsáhlého pravěkého hradiště. Strategická poloha vedla také k vybudování rozsáhlého hradištního komplexu v 7. - 12. století našeho letopočtu.

Na seznamu Natura 2000 je vrch Vladař z důvodu pestrého lesního společenstva. Chráněné území má rozlohu 11,7 ha. Mezi chráněné biotopy patří hercynské dubohabřiny a suťové lesy, střídané menším množstvím suchých acidofilních doubrav, které rostou na kamenitých svazích. Na horní plošině není lesní porost, ale jsou tam širokolisté suché trávníky střídané mezofilními křovinami. Vrchol hory však nebyl původně plochý, ale tvořil ho čedičový kráter. Sopečný jícen se pak plnil vegetací a jejími odumřelými zbytky, až vznikla planina. Dnes se na velmi vyhrátém čedičovém základu bohatém na minerály vyskytuje teplomilná vegetace, která se na území Žluticka běžně nevyskytuje. Mezi vzácné rostlinné druhy na Vladaři patří **lilie zlatohlávek** (*Lilium martagon*), **černýš rolní** (*Melampyrum arvense*), **skalník celokrajný** (*Cotoneaster integerrimus*), tetlucha vznešená (*Aethusa cynapioides*), **jeřáb břek** (*Sorbus torminalis*), **hlaváč fialový** (*Scabiosa columbaria*), **třezalka třítupá** (*Hypericum dubiu*) a **vstavač kukačka** (*Orchis morio*), jehož výskyt je tu na Karlovarsku největší. Toto území je také potřeba chránit z důvodu mnoha hnízdišť ptáků, jež je vázáno na bohatý lesní porost, kde se nacházejí i velmi staré stromy, až

mrtvá torza. Hnízdí zde **žluna zelená** (*Picus viridis*), **žluna šedá** (*Picus canus*), **žluna hajní** (*Oriolus oriolus*), **strakapoud malý** (*Dendrocopus minor*), v keřových vrcholových partiích a pod svahy Vladaře žije **pěnice vlašská** (*Sylvia nisoria*), **ťuhýk obecný** (*Lanius collurio*) nebo **bramborníček hnědý** (*Saxicola rubetra*).

Foto číslo 5 – Vrch Vladař

Zdroj: Vlastní, 2013

Blažejský rybník

Pod Branišovským a Třebouňským vrchem, 7km od Toužimi se rozprostírá chráněné území Blažejského rybníka. Významné mokřadní biotopy se vyskytují kolem břehů rybníka a patří mezi ně třeba **ostřice zobánkatá** (*Carex rostrata*), **ostřice měchýřkatá** (*Carex vesicaria*), **ostřice česká** (*Carex bohemica*) a **kosatec žlutý** (*Iris pseudacorus*). Širší okolí rybníka vytváří vlhké pcháčové louky a tužebníkové lady porostlé **tužebníkem jilmovým** (*Filipendula ulmaria*) nebo **kakostem bahenním** (*Geranium balustre*). V tamějších bezkolencových loukách je významný výskyt **metlice trsnaté** (*Deschampsia cespitosa*), ale také **čertkusu lučního** (*Succisa pratensis*), který je nezbytný pro život **hnědáka chrastavcového** (*Euphydryas aurinia*). V lokalitě se nacházejí také přechodová rašeliniště s **rašeliníky** (*Sphagnum sp.*) a mochnou bahenní (*Potentilla palustris*). Mnoho druhů vodních ptáků, mezi nimi **potápka roháč** (*Podiceps cristatus*), **polák chocholačka** (*Aythya fuligula*) a **polák velký** (*Aythya ferina*), se vyskytují na hladině rybníka. V lokalitě žijí i obojživelníci, a to hlavně **skokani zelení** (*Rana kl. esculenta*), **skokani hnědí** (*Rana temporaria*) a **ropuchy obecné** (*Bufo bufo*).

Obrázek číslo 10 – Blažejský rybník

Zdroj: www.priroda-kv.cz

Mokřady u Javorné

Mokřady rozprostírající se mezi Chlumeckým vrchem a Lysinou na necelých 52 ha byly vyhlášeny lokalitou Natura 2000 z důvodu výskytu **hnědáška chrastavcového** (*Euphydryas aurinia*). Ve vlhkých bezkolencových a pcháčovách loukách se vyskytují i další významné biotopy, jakými jsou například **bezkolenec modrý** (*Molinia caerulea*), **ostřice stinná** (*Carex umbrosa*), **tolije bahenní** (*Parnassia palustris*), **upolín nejvyšší** (*Trollius altissimus*) a **prstnatec májový** (*Dactylorhiza majalis*). Nejcennější část lokality s hojným výskytem **hořce hořepníku** (*Gentiana pneumonanthe*) a **kosatce sibiřského** (*Iris sibirica*) je navržena na přírodní památku Kounické Louky. V chráněném území se nachází několik drobných vodních nádrží a na některých místech jsou staré luční terasy antropogenního původu.

Obrázek číslo 11 – Kosatec sibiřský v Mokřadech u Javorné

Zdroj: www.priodakarlovarska.cz

Lomnický rybník

Lomnický rybník s lomnickým potokem a jejich okolí o rozloze 107,62 ha jsou významným ornitologickým místem mezi Slavkovským lesem a Doupovskými horami. Nejvýznamnější částí oblasti je okolí rybníka, které tvoří mokřadní a rašelinné biotopy. V těchto místech se hojně vyskytuje **čertkus luční** (*Succisa pratensis*), a tedy i **hnědásek chrastavcový** (*Euphydryas aurinia*). Dalším významným motýlem je zde

žluťásek borůvkový (*Colias paleana*) vázaný svým vývojem na keříčky vlochyně. Litorál rybníka je zajímavým biotopem při občasném poklesu hladiny nebo vypuštění rybníka. U rostlin se jedná například o **ostřici českou** (*Carex bohemica*). Na jaře se rybník stává místem rozmnožování mnoha druhů obojživelníků, zejména **čolků velkých** (*Triturus cristatus*), **čolků horských** (*Triturus alpestris*), **čolků obecných** (*Triturus vulgaris*), a dalších obojživelníků, především **skokanu krátkonohého** (*Rana lessonae*), **skokanu ostronosého** (*Rana arvalis*) a **skokanu zelenému** (*Rana esculenta*). Ptactvo zde často hnízdí a potravu pravidelně loví velcí ptáci jako **volavka popelavá** (*Ardea cinerea*) nebo **čáp černý** (*Ciconia nigra*). Bezkolencové louky v okolí rybníka patří k nejhodnotnějším v regionu. Podél potoka se vyskytuje křovinná vegetace, pcháčové louky a zemědělsky obhospodařované louky, na kterých často loví **luňák červený** (*Milvus milvus*).

Obrázek číslo 12 – Hnědásek chrastavcový na čertkusu lučním

Zdroj: www.mesto-bochov.cz

Doupovské hory

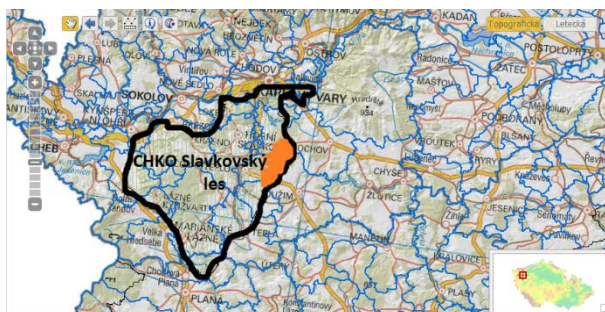
Významná ptačí oblast se rozprostírá na ploše o velikosti 63 116,7ha. Z toho více jak polovina spadá pod Vojenský újezd Hradiště. Součástí významného území, které je chráněno zejména pro výskyt řady zvláště chráněných a ohrožených druhů ptáků, je okolí obce Těšetice. Lokalita Doupovských hor z důvodu výskytu hnízdění mnoha druhů ptáků typických jak pro Doupovské hory, tak pro Karlovarskou vrchovinu.

5.2.5 Další významné přírodní oblasti a památné stromy

CHKO Slavkovský les

Slavkovský les se rozprostírá v Karlovarské vrchovině, mezi městy lázeňského trojúhelníku – Karlovy Vary, Františkovy Lázně a Mariánské Lázně. Od ostatních chráněných krajinných oblastí se Slavkovský les odlišuje zejména tím, že jsou zde pod ochranou místa, kde se tvoří minerální prameny. Do venkovského mikroregionu Žlutice zasahuje jen malou částí na východě. Do zájmového území pozvolně přechází v Tepelskou vrchovinu. Území slavkovského lesa je velice rozmanité. Jsou zde lesy, rašeliniště, vřesoviště, louky, pastviny, křoviny, vodní plochy i prameny. Ve znaku má CHKO Slavkovský les **arniku horskou** (*Arnika montana*), která společně s **ročcem kuřičkolistým** (*Cerastium alsinifolium*), **vrbou borůvkovitou** (*Salix myrtilloides*), **osnatkou okrouhloolistou** (*Drosera rotundifolia*) a **tučnicí obecnou** (*Pinguicula vulgarit*) patří mezi nejvýznačnější chráněné a vzácné rostliny. V zachovalých biotopech žije řada druhů živočichů, včetně vzácných. Žije zde poslední populace **tetřeva hlušce** (*Tetrao urogallus*). Ze zvěře zde žijí například **jelen evropský** (*Cervus elaphus*) i **jelen sika** (*Cervus Nippon*). V posledních letech ve zdejších lesích žije **rys ostrovid** (*Lynx lynx*). Zajímavostí je nejzápadnější výskyt **sysla obecného** (*Spermophilus citellus*). Pravidelně zde hnízdí **čáp černý** (*Ciconia nigra*), **datel černý** (*Dryocopus martius*), **jestřáb lesní** (*Accipiter gentilis*) a **krahujec lesní** (*Accipiter nisus*). V Hnízdní době je zde možno spatřit **dudka chocholatého** (*Upupa epops*). Místní skalní údolí obývá **výr velký** (*Bubo bubo*). V nepřístupných štolách sídlí netopíři, včetně vzácných druhů jakými jsou **netopýr řasnatý** (*Myotis nattereri*), **netopýr Brandtův** (*Myotis brandtii*) a **netopýr černý** (*Barbastella barbastellus*).

Obrázek číslo 13 - Mapa území CHKO Slavkovský les a vyznačení části mikroregionu

Zdroj: geoportal.gov.cz

Přírodní rezervace Vladař

Na území Žlutického mikroregionu se nachází pouze jedna přírodní rezervace vyhlášená v roce 1969. Je to plošně menší část lokality Natura 2000 Vladař. Jedná se vrcholové partie o rozloze 11,71 ha. Chráněná vegetace je stejná jako u lokality 2000.

Významné krajinné prvky

Nedaleko Těšetic se nacházejí tři významné krajinné prvky. Jsou to mokřady u Těšetic, Těšetický lom a Pahorek. Mokřady u Těšetic je území tvořené litorálem rybníka, vlhkými bezkolencovými loukami a přechodovými rašeliništi až slatiništi, které byly registrovány jako významný krajinný prvek v roce 1996. Mezi místní typickou významnou vegetaci patří **ostřice odchylná** (*Carex appropinquata*), **upolín nejvyšší** (*Trollius altissimus*), **bazanovec kytkokvětý** (*Namburgia thyrsoflora*), **ostřice trstnatá** (*Carex caespitosa*), **mochnu bahenní** (*Comarum palustre*) a **čertkus luční** (*Succisa pratensis*), s nímž je bezesporu spjatý výskyt ohroženého motýla **hnědáška chrastavcového** (*Euphydryas aurinia*). Těšetický lom je čedičový pahorek, na jehož lomových stěnách roste **bělolist rolní** (*Filago arvensis*) nebo **lomikámen zrnatý** (*Saxifraga granulata*). Hojně se zde také vyskytuje **ještěrka obecná** (*Lacerta agilis*). Významným krajinným prvkem se staly v roce 1995. Pahorek u Těšetic byl vyhlášen významnou krajinnou památkou v roce 1995 a je součástí evropsky významné lokality Doupovské hory. Na pahorku i v jeho okolí se vyskytuje přirozená i zruderalizovaná (člověkem výrazně pozměněná) suchomilná a teplomilná travobylinná vegetace. Na úpatí pahorku je ovsíková louka, plně zásobená vodou a živinami. Na vrcholu pahorku jsou sukulentní rostliny s krátkou vegetační dobou.

Mezi další registrované významné krajinné prvky patří: Mokřady u Javorné, Louky u Číhané, Mokřady u Podlesí, Pahorek nad sklepem, Louky u Dlouhé Lomnice, Zámecký vrch, Mokřady za Silničním rybníkem a Branecké Hlíňáky.

Foto číslo 6 – Významné krajinné prvky u Těšetic

Zdroj: vlastní, 2012 a 2013

Přírodní památky

V mikroregionu Žluticko se nachází tři přírodní památky, kterými jsou Prachometry, Čedičové Varhany u Hlinek a Viklan u Javorné. Přírodní památka Prachometry byla vyhlášena v roce 1992. Jedná se o ploché úvalovité údolí u pramene a horního toku Otročínského potoka, zhruba 700 m od obce Prachometry, na ploše 3,07 ha, kde jsou podmáčené louky s hojnou populací **kosatce sibiřského** (*Iris sibirica*) a dalších ohrožených druhů rostlin. Významný je zde i výskyt denních motýlů, zejména **hnědáška chrastavcového** (*Euphydryas aurinia*), ale také **hnědáška rozrazilového** (*Melitaea diamina*), **perleťovce kopřivového** (*Brenthis ino*) a několik druhů modrásků. O Viklanu u Javorné a Čedičových varhanech u Hlinek, které se staly přírodními památkami v roce 1997, se podrobněji píše v podkapitole 2.2.1 Geologie na straně 23.

Památné stromy

Ve venkovském žlutickém mikroregionu bylo vyhlášeno celkem 11 památných stromů. Jsou to: Jesínská lípa, Blažejská lípa, Branišovský dub, Dub U kaple, Jakobovy lípy, Jakoubkova lípa, Kozlovská lípa, Lípa U Hroníka, Mikulášské lípy, Žlutický dub a Verušická lípa.

5.2.6 Koeficient ekologické stability

Koeficient ekologické stability pro venkovský mikroregion Žlutice nabývá hodnoty 1,68. To tedy znamená, že krajina je zde vcelku vyvážená, v níž jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami. Největší ekologicky stabilní strukturu má region Bochovsko, kde hodnota činí 2,14. Nejvíce krajinu využívá Toužimsko s hodnotou koeficientu 1,27. Žlutice mají koeficient ekologické stability na hodnotě 1,62.

5.2.7 Podnebí

Žlutický mikroregion se rozprostírá v mírném pásmu a podnebí je zde ovlivňováno zejména prouděním Atlantického oceánu. Vliv oceánu se západními a jihozápadními větry způsobuje chladnější a deštivé léto a mírnou a teplejší zimu.

Podle jedné z nejznámějších světových klasifikací – Knöppenovy klasifikace, se světové klima rozlišuje do 11 typů v klimatických pásmech A – E, kde A je nejteplejší. Mikroregion Žluticko se rozprostírá na dvou klimatických typech. Žluticko spadá do

podtypu podnebí listnatých lesů mírného pásma Cfb a Bočovsko a Toužimsko do Boreálního klima Dfb. Konkrétně to znamená, že Žlutice a okolí má v nejteplejším měsíci v roce průměrnou teplotu vyšší než 10°C a teplota nejchladnějšího měsíce se pohybuje od -3 a 18°C. Bočovsko a Toužimsko mají také průměrnou roční teplotu vyšší než 10°C, ale teplota nejchladnějšího zimního měsíce je nižší než -3°C. Množství srážek v celém mikroregionu je v nejlhčím letním měsíci méně než desetkrát vyšší než v nejsušším zimním měsíci a zároveň úhrn srážek v nejlhčím zimním měsíci je menší než trojnásobek úhrn srážek v nejsušším letním měsíci. Průměrná teplota nejteplejšího měsíce je menší než 22°C a minimálně 4 měsíce je zde průměrná teplota větší než 10°C.

Quittova klasifikace klimatu je jedna z nejvíce používaných v České republice. Rozlišuje 23 typů ve třech oblastech (teplá, mírně teplá a chladná), které jsou charakteristické určitými kombinacemi hodnot u 14 klimatologických specifik, kterými jsou například počet letních, mrazových a ledových dní, jasných a zamračených dní, srážkový úhrn v zimním a vegetačním období a další. Žlutický mikroregion patří do mírně teplých oblastí se 20 – 30 letními dny, se 40 – 50 ledovými dny, 40 – 50 jasnými dny a 120 – 160 zataženými dny. Bočovsko a část Toužimska spadají do skupiny MW1, kde se v lednu průměrně teplota pohybuje od -5 do -6 °C a v červenci od 15 do 16 °C, v dubnu až v září zde napadne 500 – 6000mm srážek a je zde 160 – 180 dní s mrazem. Větší část Toužimska a západní úsek Žluticka patří do skupiny MW3 s průměrnou lednovou teplotou -3 až -4 °C, průměrnou červencovou teplotou 16 – 17°C, se sumou srážek v dubnu až v září 350 – 450mm a se 130 – 160 dny s mrazem. Nejteplejší Žluticko se řadí do skupiny MW4 pro kterou je charakteristické, že v lednu se teploty v průměru pohybují od -2 do -3°C a červenci 16 – 17°C. Srážky má stejné jako skupina MW3 a počet ledových dní je 140 až 160.

Tabulka číslo 1 – Quittova klasifikace pro mikroregion Žlutice

Parametr	MW1	MW3	MW4
<i>Počet letních dní</i>	20 – 30	20 – 30	20 – 30
<i>Počet dní s prům.teplotou 10°C a více</i>	120 – 140	120 - 140	140 - 160
<i>Počet dní s mrazem</i>	160 – 180	130 - 160	110 – 130
<i>Počet ledových dní</i>	40 – 50	40 – 50	40 – 50
<i>Prům.lednová teplota</i>	-5 - -6	-3 - -4 °C	-2 - -3 °C
<i>Průměrná červencová teplota</i>	15 – 16 °C	16 – 17°C	16 – 17°C

<i>Průměrná dubnová teplota</i>	5 – 6 °C	6 – 7 °C	6 – 7 °C
<i>Průměrná říjnová teplota</i>	6 – 7 °C	6 – 7 °C	6 – 7 °C
<i>Prům.počet dní se srážkami 1mm a více</i>	120 – 130	110 - 120	110 – 120
<i>Suma srážek ve vegetačním období</i>	500 – 600 mm	350 – 450 mm	350 – 450 mm
<i>Suma srážek v zimním období</i>	300 – 350 mm	250 – 300 mm	250 – 300 mm
<i>Počet dní se sněhovou pokrývkou</i>	100 – 120	60 - 100	60 – 80
<i>Počet zatažených dní</i>	120 – 150	120 - 150	150 - 160
<i>Počet jasných dní</i>	40 - 50	40 - 50	40 - 50

Zdroj: ČHMÚ: Atlas podnebí Česka

5.2.8 Alokace mikroregionu s okolím

Venkovský mikroregion Žluticko mívá v historii větší význam, než má v současné době. Mikroregion svůj potenciál v přírodním, historickém a kulturním bohatství dostatečně nevyužívá. Území není ani po ekonomické stránce stabilní.

Poloha zájmové oblasti je na perspektivním místě mezi krajským městem Karlovy Vary a hlavním městem Prahou a také mezi Karlovými Vary a Plzní. Už v historii vedla územím významná historická stezka mezi Prahou a Chebem. Poloha je vhodná pro rozvoj cestovního ruchu i dalších ekonomických aktivit, ale tato výhoda není prozatím využívána. Území není schopné zajistit zaměstnanost všem svým občanům, ti nejčastěji dojíždí za prací do okresního města i do sousedních krajů, kterými jsou Plzeňský a Středočeský. Část obyvatel dojíždí do hlavního města nebo až do sousední Spolkové republiky Německo. Také za vzděláním se musí vyjíždět za hranice mikroregionu. Počet základních škol je odpovídající, učební a středoškolské obory omezené a vyšší a vysoké školy zde nejsou vůbec. Oblast má významné kulturní a historické dědictví, pestrou přírodu a nenarušené životní prostředí a takových míst je v České republice už málo.

Obrázek číslo 14 – Poloha mikroregionu v rámci České republiky

Zdroj:www.geoportal.cz

6 Historický a kulturní vývoj Žlutického mikroregionu

6.1 Vývoj osídlení obcí

Vznik Žlutického mikroregionu se datuje na počátek 12. století, kdy Žlutice vznikly jako obchodní zastávka na významné cestě z Prahy do Chebu a Toužimsko získal Jiří z Milevska. Historie Bochova však začíná až na počátku 14. století. Stejně jako vznik jednotlivých obcí mikroregionu je odlišný, tak rozdílný je i jejich vývoj a události, které se v obci odehrály a které je ovlivnily.

První písemné prameny o obci **Žlutice** pocházejí z roku 1186, kdy měly patřit pod správu kladrubského kláštera. Městečko Žlutice však založili až Rýzmburkové v letech 1253 až 1278. V roce 1378 byly povýšeny na město. V letech 1421 – 1428 ovládali střídavě město a přilehlá panství husité a jejich nepřátelé. Během husitských válek byly Žlutice svědky mnoha bojů. V roce 1428 získal moc nad Žluticemi Jakoubek z Vřesovic. Město se stalo jeho hlavním sídlem, odkud ovládl téměř celý Loketský kraj. Rod Vřesoviců vymohl městu další privilegia a zlepšil opevnění města výstavbou dvojitých hradeb, městským hradem, tvrzí Mazanec a hrádkem Nevděk. V roce 1537 koupili město páni z Plavna, kteří zde vládli až do roku 1565. Z tohoto období pochází známý Žlutický kancionál. Po třicetileté válce dochází k postupné germanizaci. Dva velké požáry zasáhly město v roce 1761, kdy vyhořel i celý zámek, který byl následně zbourán. Žlutice se opět staly významnými v roce 1850, kdy se staly sídlem soudního a politického okresu. V roce 1897 byla vybudována železnice. Během 2. světové války, v důsledku Mnichovského diktátu bylo pohraniční území Československé republiky, včetně Žlutic, připojeno k Německu a staly se součástí Velkoněmecké říše. Po 2. světové válce byly obnoveny československé hranice a došlo k vysídlování německého obyvatelstva. Do Žlutic se nastěhovali noví čeští obyvatelé. V 70. a 80. letech byly vybudovány panelové sídliště. V současné době klade město význam na rozvoj cestovního ruchu a soukromých služeb.

V 2. Polovině 12. Století získal Jiří z Milevska horní povodí řeky Střely (okolí obce **Toužim**) jako výsluhu od Přemyslovců. V letech 1184 až 1185 zde byl založen klášter sv. Jiljí, v němž žili premonstráti, kterým Jiří z Milevska svěřil a později odkázal

svůj majetek. Milevští premonstráti dále úspěšně rozvíjeli osidlování oblasti a posléze založili proboštství a tržní místo – ves Útvinu, jež byla významnou cestou z Prahy do Chebu. V polovině 15. století se stala městskou obcí. O několik let později město vyhořelo a nové bylo obnoveno u Janova hradu v Toužimi i s městskými privilegii. Janův hrad vznikl přebudováním proboštství na kamenný hrad. V roce 1488 koupil toužimské panství Jindřich III. z Plavna. Za Jindřicha III. byl kamenný hrad přestavěn na renesanční zámek a stal se hlavní residencí Plavenských. Toužimi dále vládli Sasko-Lauenbursští vévodové. Díky Juliusu Jindřichu a jeho dobrým vztahům obou válčících stran neměla třicetiletá válka na Toužim negativní dopad. Ve 20. letech 17. století byl v Toužimi vytvořen "Saský knížecí důchodní úřad", který zpočátku spravoval česká panství Julia Jindřicha a od roku 1656 pak i jeho Sasko-Lauenburská v Dolním Sasku. Nová etapa pro Toužim začíná v roce 1848, kdy jsou zrušeny poddanské svazky a obyvatelé města se stali svobodnými občany. Od roku 1849 spadala Toužim pod správu soudního okresu Bečov a politického okresu Karlovy Vary. Od roku 1905 pod politický okres Teplá. V roce 1898 byla zprovozněna místní železniční dráha. Rozvoj města narušila I. světová válka. Od konce 19. století až do 40. let 20. století žili v Toužimi převážně němečtí občané. Mnichovským rozhodnutím v roce 1938 byla i Toužim přičleněna k Německé Říši. V roce 1949 byla Toužim začleněna do Karlovarského kraje a byl vytvořen okres Toužim. V roce 1960 spadala Toužim pod Západočeský kraj a okres Karlovy Vary. Od 60. let 20. století se v Toužimi rozvíjel průmysl a zaměstnanost a s tím související bytová výstavba a občanská vybavenost.

Slávek a Boreš z Oseka – Rýzmburka založily obec **Bochov** kolem roku 1325. Město stálo na obchodní cestě z Lokte do Prahy. Předchůdcem dnešního Bochova byla osada Krašnov, která se rozprostírala v místech kostela sv. Jakuba. Z neznámých důvodů osada zanikla a pozůstalí obyvatelé založili novou osadu. První písemná zmínka pochází z roku 1349, kdy Páni z Rýzmburka udělili Bochovu dědičné právo. Městská práva byla udělena v roce 1366. V polovině 14. století nechali majitelé postavit hrad Hungerberg, který měl sloužit k ochraně města, ale také jako sídlo rýzmburské správy. V roce 1406 byl hrad i město dobyt Václavem IV. Od roku 1414 se majiteli Bochova i okolních statků stali páni z Plavna. Nepřátelské vztahy mezi Jindřichem II. z Plavna a králem Jiřím z Poděbrad způsobily, že v roce 1469 bylo město vypáleno královskými vojsky a hrad Hungerberg zcela zpusťošen. Páni z Plavna hrad nenechali opravit a o pár let později nechali vybudovat pevnější a modernější hrad Hartenštejn. V roce 1622 se

majiteli Bochova stali Černínové z Chudenic a město Bochoh i hrad bylo přiřčleněno k Andělské Hoře. V roce 1666 vypukl v Bochově ničivý požár, při němž město zcela vyhořelo. Na významu získalo město až na konci 19. století. V roce 1897 byl zahájen železniční provoz. Z první světové války se domů nevrátilo 107 vojáků, což představovalo pět procent z celkového obyvatelstva. Na jejich počest byl v roce 1924 postaven pomník na kopci zvaný Velký Búhl. Stejně jako ve Źluticích a v Toužimi, tak i Bochoh patřil k Sudetům. Konec 2. světové války však znamenal odsun německého obyvatelstva a české osidlování pohraničí. Noví obyvatelé se soustředili na zemědělství svých pozemků. Ovšem v roce 1949 byl přijat program zemědělských družstev. Pro obyvatele to znamenalo ztrátu nabytého majetku a tak odcházeli zpět do vnitrozemí. To způsobilo zánik mnoha vesnic a hustota osídlení byla nízká.

6.2 Obyvatelstvo a jeho demografický vývoj

K 31. prosinci 2012 žilo ve venkovském mikroregionu Źlutice 8 478 obyvatel. Poměr mužů a žen je téměř vyrovnaný – 4 243 mužů a 4 235 žen. Hustota obyvatel byla 34,3 osob na 1 km² a průměrný věk 39,8 let. Podíl dětí ve věku 0 – 14 let z celkového počtu obyvatel dosahoval 15,2 %, podíl obyvatel ve věku 15 – 64 let byl 67,1 % a podíl obyvatel starších 65 let 17,6 %.

Počet obyvatel od 80. let 20. století v mikroregionu klesá. Je to způsobené zejména poklesem počtu obyvatel ve Źluticích. Od roku 2001 do roku 2012 se průměrný věk obyvatel zvýšil o pět let.

Bochoh

Na Bochovsku k 31. prosinci 2012 žilo celkem 2070 obyvatel, z toho poměr mužů a žen je 1:1. Hustota osídlení dosahovala 21,64 osob na 1 km². Průměrný věk činil 38,3 let. Zvyšovaly ho ženy s průměrem 38,6 let. U mužů byl o půl roku nižší. Z celkového počtu obyvatel tvořili podíl 17,1% obyvatelé ve věku 0-14 let, 60% ve věku 15 – 64 let a 12,9% ve věku nad 65 let.

V roce 1930 žilo v Bochově 1 782 lidí, z toho 95% tvořili Němci. Od roku 1990 počet obyvatel v Bochovských obcích pomalu narůstá.

Toužim

Nejvíce obyvatel v mikroregionu žije v Toužimi. Celkový počet obyvatel zde 31. prosince 2012 dosahoval 3 833. Větší zastoupení oproti ženám s počtem 1891 měli muži s celkovým počtem 1942. Průměrný věk činil 40,5 roku. Hustota zalidnění dosáhla 38,9 osob na 1 km². Průměrný věk mužů byl 39,5 roku a u žen o dva roky vyšší. Podíl 14,9% z celkového počtu obyvatel zaujímají děti ve věku 0-14 let, 69,6 % tvoří obyvatelé ve věku 15 – 64 let a 15,5 % osoby starší 65 let.

V roce 1930 žilo v Toužimi 1 933 lidí, z nichž 98,1% tvořili němečtí občané. Na konci roku 2012 byl počet obyvatel nejvyšší od roku 1990.

Žlutice

Ve Žluticích bylo k poslednímu dni roku 2012 evidováno celkem 2 575 lidí, s průměrným věkem 40,7 let. Mužů zde bydlelo 1266 v průměrném věku 39,2 let. Vyššího průměrného věku dosahuje 1 309 zde žijících žen s průměrem 42,1 let. Hustota obyvatel byla 48,9 osob na 1 km². Podíl obyvatel ve věku 0 – 14 let činil 13,6 %, ve věku 14 – 65 let 71,8 %, a nad 65 let 14,6%.

Nejvíce lidí žilo ve Žluticích v roce 1985. V porovnání počtu obyvatel za posledních 12 let, tak Žlutice zaznamenávají razantní pokles. Rozdíl počtu obyvatel v roce 2012 oproti roku 200 představuje pokles o více než 10%.

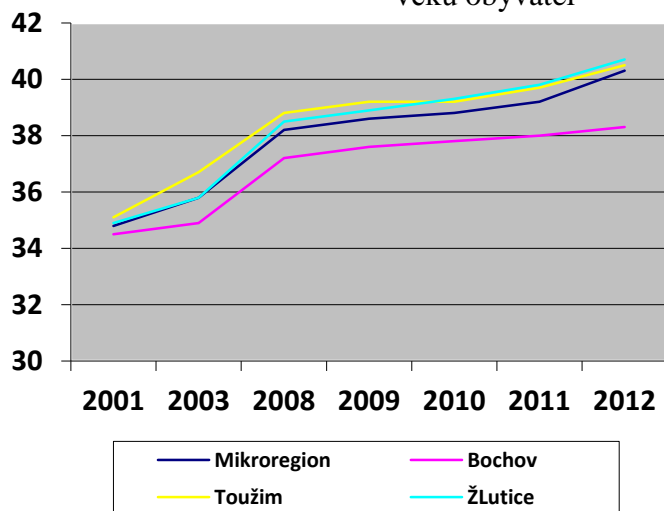
Tabulka 2 - Vývoj počtu obyvatel

Rok	Počet a průměrný věk obyvatel v mikroregionu	Počet a průměrný věk obyvatel v Bochově	Počet a průměrný věk obyvatel v Toužimi	Počet a průměrný věk obyvatel ve Žluticích
1930	5734	1782	1933	2019
1971	4440	1379	2868	1943
1980	8712	1988	3995	2729
1985	8849	1967	3813	3069
1990	8596	1861	3973	2762
1995	8715	1863	3870	2982
2001	8617 – 34,8 let	1950 – 34,5 let	3798 – 35,1 let	2869 – 34,9 let

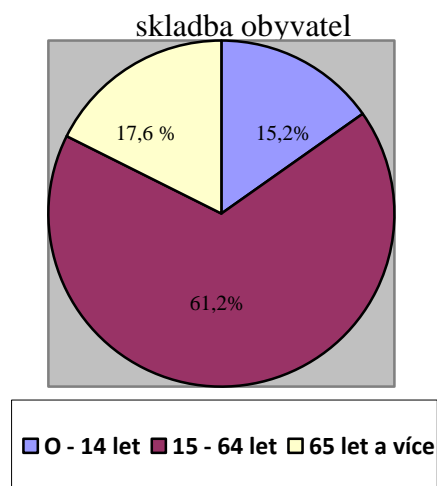
2002	8583	1959	3782	2842
2003	8518 – 35,8 let	1965 – 34,9 let	3740 – 36,7 let	2813 – 35,8 let
2004	8522	1973	3732	2817
2005	8506	1986	3745	2775
2006	8484	1981	3747	2756
2007	8429	1978	3750	2701
2008	8492 – 38,2 let	2033 – 37,2 let	3770 – 38,8 let	2689 – 38,5 let
2009	8521 – 38,6 let	2036 – 37,6 let	3815 – 39,2 let	2670 – 38,9
2010	8557 – 38,8 let	2060 – 37,8 let	3863 – 39,2 let	2634 – 39,3 let
2011	8521 – 39,2 let	2070 – 38 let	3855 – 39,7 let	2596 – 39,8 let
2012	8478 – 39,8 let	2070 – 38,3 let	3833 – 40,5 let	2575 – 40,7 let

Zdroj: Vlastní tabulka na základě údajů z ČSÚ a Historického lexikonu měst a městysů.

Obrázek číslo 15 – Růst průměrného věku obyvatel

Obrázek číslo 16 – Věková skladba obyvatel

6.3 Kulturní bohatství

6.3.1 Městská památková zóna Žlutice

Centrum města bylo v roce 1992 vyhlášeno městskou památkovou zónou. Město je zajímavé svou různorodou skladbou zástavby. Na náměstí jsou honosné měšťanské domy a v bočních uličkách domy prostšího typu včetně hrázděných domů. Mezi chráněné památky patří Panský dům, který pochází z počátku 16. Století. V současné době je uvnitř muzeum, kde je faksimile Žlutického kancionálu z roku 1558, jež je vynikající památkou svého druhu. Jedná se o ručně psaný zpěvník literátského bratrstva při farním kostele, ve kterém jsou texty ke mši svaté a další zpěvy s notami a je doplněn nádhernou ilustrací. Na náměstí je dále Sloup Nejsvětější trojice z let 1701 až 1704, jenž je považován za jeden z nejkrásnějších památníků v Čechách. Dále zde je Panský dvůr - bývalý raně barokní hospodářský dvůr Kokořovců, který nechaly postavit kolem roku 1680. V místech bývalých koňských stájích se dochovaly dva pískovcové erby Kokořovců. V historickém jádru města se zachovalo pět kašen z 19. století. Z areálu zámku, kterému předcházela hrad z 15. Století, zůstaly pouze základy a původní vstupní brána z roku 1680. Zámecký pivovar dnes slouží jako kulturní dům. Velká jednopatrová fara byla postavena v letech 1767 až 1769 jako děkanství. Na jihozápadním nároží jsou sluneční hodiny z doby vzniku stavby. Ceněná je radnice, původně měšťanský dům, který byl postaven na počátku 16. století a první radnice v něm byla zřízena v roce 1537. Zvláštností města jsou sklepení a chodby pod městem, které vznikaly od středověku až do 19. století. Chodby propojují i několik domů. Nejstarší architektonickou památkou Žlutic je trojlodní gotický kostel sv. Petra a Pavla budovaný od 14. do 16. století. Významnou součástí kostela jsou barokní varhany z let 1774 až 1775, které byly v roce 1994 prohlášeny za kulturní památku. Pod kostelem se nachází rodinná hrobka Kokořovců.

Foto číslo 7 – Žlutice

Zdroj: Vlastní, 2012

6.3.2 Městská památková zóna Toužim

Historická část města Toužim, která vznikala od roku 1469, byla v roce 1992 vyhlášena za městskou památkovou zónu. Úseky obvodu historického jádra tvoří hradební zdi a na severovýchodním předměstí zůstalo zachováno opevnění se střílnami. Do historického jádra patří Toužimský zámek, Nová fara, která byla stavěna v letech 1738 až 1742, původně pozdně gotická radnice, jež byla v 16. až 19. století upravena do dnešního klacisistního vzhledu a nad vchodem má zachovaný barokní kamenný znak, městská hodinová věž z 19. století s erbovní deskou z roku 1661, která potvzovala získání městských privilegií, Steinabachův dům - pozůstatek barokní rezidence sasko lauenburského hejtmána a barokní sousoší mariánského sloupu z roku 1705. Historicky ceněný je také jednolodní kostel Narození Panny Marie z roku 1488. V roce 1699 k němu byla přistavěna boční kaple a v letech 1738 až 1742 byl přestavěn do barokního slohu. Mezi další zákonem chráněné toužimské památky patří bývalá měšťanská škola, kaple sv. Anny, městská kašna, můstek pod zámkem a šest domů.

Foto číslo 8 – Toužim

Zdroj: vlastní, 2012

Zámek Toužim

Areál zámku tvoří Horní a Dolní zámek, hospodářský dvůr, pivovar a část zámeckého parku. Původně však byl zámek románským velmožským dvorcem, který byl v roce 1187 přestaven na klášterní probošství s kostelem sv. Jana Křtitele a po roce 1429 na šlechtický hrad. Jádrem pozůstatků Horního zámku na západní straně tvoří románská masivní hranolová stavba. Úpravy probíhaly v 16. až 18. století. K Hornímu hradu přiléhá gotický Plavenský palác, v němž jsou zbytky renesančních a barokních nástěnných maleb. Při renesanční přestavbě v roce 1544 vznikl Dolní zámek, který byl ještě upraven v 18. století. V něm jsou dochovány cenné malované záklopové stropy

z roku 1653. Dnešní rozsah a podobu získaly oba zámky během 1. poloviny 19. století. Na severní část se napojuje pivovar z poloviny 18. století. Z bývalé zahrady se dochovala pouze renesanční kašna a raně barokní kaple sv. Kříže. Zbytek zámecké zahrady byl zastavěn sídlištěm panelových domů. V současné době je zámek nevyužíván.

Foto číslo 9 – Zámek Toužim

Zdroj: vlastní, 2012

6.3.3 Vesnické památkové zóny Kojšovice a Kosmová

Obě obce byly v roce 1995 vyhlášeny za vesnické památkové zóny.

Dochovaná zástavba ve vsi Kojšovice, která je převážně z 19. století, tvoří hodnotný a působivý soubor zděné lidové architektury. Usedlosti kolem návsi jsou řazeny radiálně a na návěs mají natočeny štíty a klenuté brány.

Foto číslo 10 – Kojšovice

Zdroj: vlastní, 2013

Komplex lidové architektury v Kosmové tvoří obytné budovy se zděným či roubeným přízemím a hrázděným patrem s hrázděným štítem z 18. století, soubor starých stodol, klasicistní návěsní kaple z 18. století a statky směřující svými štíty a klenutými branami na návěs.

Foto číslo 11 – Vesnice Kosmová

Zdroj: vlastní, 2012

6.3.1 Zámek Javorná a kostel sv. Jana Nepomuckého

Barokní dvoukřídlý zámek, jehož severní konec tvoří kostel sv. Jana Nepomuckého, je umístěn severozápadně od stejnojmenné obce. První zmínka o vsi a tvrzi pochází z roku 1366. Významným rodem pro zámek byli Questenberkové, kteří nechali tvrz v letech 1729 až 1730 přestavět na barokní zámek a postavit zámeckou kapli sv. Jana Nepomuckého. V roce 1929 byl zámek naposledy stavebně upraven a od té doby zámek nikdo neopravoval ani neudržoval. V roce 2012 byla provedena základní zabezpečení a zahájena obnova zámku.

Foto číslo 12 – Zámek Javorná

Zdroj: vlastní, 2013

6.3.2 Hrad Hartenštejn

Na Zámeckém vrchu byl před rokem 1473 Jindřichem II. z Plavna postaven vojenský gotický hrad. Ve své době představuje jeden z nejkvalitnějších obranných systémů. Tvoří zároveň jednu z nejpromyšlenějších kombinací aktivní dělostřelecké obrany s vedením přístupové komunikace. Do roku 1622 sloužil jako vojenské sídlo

mnoha majitelům. Poté byl připojen k Andělské Hoře a od té doby pustl. V 19. století hrad sloužil jako kamenolom a hradní kameny se používaly na stavbu domů ve městě. V roce 1927 koupilo město Bochov zříceninu hradu. Do finanční krize a 2. světové války probíhaly na hradě intenzivní záchranné práce. V roce 2006 zahájilo město rekonstrukci hradu. V současné době je možné navštívit zrekonstruovanou Karlovarskou věž, která slouží jako rozhledna.

Foto číslo 13 – Rekonstrukce na hradě Hartenštějn

Zdroj: vlastní, 2012

6.3.3 Kostel sv. Jabuba

Jednolodní obdélný kostel s téměř čtvercovou lodí s mírně odsazeným trojboce uzavřeným presbytářem krytý původně šindelovou střechou s oplechovanou osmibokou sanktusovou sloupkovou zvoničkou s cibulovou bání nad závěrem pochází z druhé poloviny 13. století. V letech 1768 až 1774 byl přestavěn do barokního stylu. Po 2. světové válce kostel krátce sloužil jako pravoslavný a od té doby postupně chátrá. V posledních letech se provádí rekonstrukce objektu.

6.3.4 Kostel sv. Michaela Archanděla

Původní pozdně gotický jednolodní kostel pochází z 15. století a má valbovou střechu s trojboce uzavřeným obdélným presbytářem s postraními čtvercovými sakristiemi a s věží. Kostel je uvnitř zařízen barokně a nachází se zde socha archanděla Michaela. Roku 1579 byl kostel po zničení v roce 1437 nově vystavěn a byla zde zřízena rodová hrobka Steisdorfů. Po požáru v roce 1666 byl kostel opraven v barokním slohu. V roce 1750 byla ke kostelu postavena nová fara. V roce 2010 byla dokončena celková rekonstrukce kostela.

Foto číslo 14 – Kostel sv. Michaela Archanděla a fara

Zdroj: vlastní, 2012

6.3.1 Kostel Navštívení Panny Marie – Skoky

Jednolodní barokní kostel z let 1736 až 1738 byl postaven na místě původní staré kaple, jež byla postavena v roce 1717 a byla významným poutním místem. Kostel má mansardovou střechu s vikýři, obdélný presbytář, dvouvětvé průčelí s obdélným portálem a znakem tepelského opata Dr. Gilberta Helmera z roku 1903. Věže jsou zastřešeny cibulovými báními s lucernami. Interiér kostela byl poničen a rozkraden vandaly. Občanské sdružení Pod střechou organizuje dobročinnou sbírku na záchranu a opravu kostela.

6.3.2 Kostel sv. Linharta

První zmínka o kostele v obci Údrč pochází z roku 1378. Barokně byl přestavěn v roce 1783. Z původního gotického kostela je zachována sakristie. V roce 1911 byla provedena na dlouhou dobu poslední rekonstrukce. Po 2. světové válce začal kostel chátrat. V roce 1994 byl kostel zapsán na seznam nemovitých kulturních památek regionu. Občanští nadšenci začali kostel v roce 1998 opravovat. V tento rok byla také po mnoha desetiletí obnovena mše.

Foto číslo 15 – Kostel sv. Linharta v Údrči

Zdroj: vlastní, 2013

6.3.1 Kostel Nanebevzetí Panny Marie

O jednolodním obdélníkovém kostele s pětiboce zakončeným presbytářem se sakristií, křestní kaplí a s osmibokou věží se poprvé píše v roce 1365. Kostel je tedy nejstarší nemovitou památkou bochovského regionu. Kostel byl ve své době velmi honosně zařízen. V současné době je ve špatném stavu. Sdružení Kostel Kozlov se v současné době snaží sehnat finanční prostředky na jeho opravu.

Foto číslo 16 – Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Kozlově

Zdroj: vlastní, 2012

6.3.2 Pomník obětem 1. světové války

Monumentální pomník byl postaven v roce 1924 a byl věnován obětem 1. světové války, zejména pak 107 mužům z Bochova, kteří se nevrátili z války domů. Odhalení pomníku 27. července 1924 se stalo velkou manifestací přesahující rámec Bochova. Památník má čtvercový půdorys a na něm je ze žulových kamenů postaven 12ti metrový komolý jehlan. Na dolní části jsou čtyři pamětní desky a v nich vytesaná jména padlých Bochovských vojáků. Byl úmyslně vybudován na kopci zvaný Velký Bühl, aby byl vidět z dálky.

Foto číslo 17 – Pomník obětem 1. světové války

Zdroj: Vlastní, 2012

7 Pracovní příležitosti ve Žlutickém mikroregionu

Podle Analýzy na trhu práce 2011, Karlovarský kraj, tak velká část obyvatel regionu dojíždí za prací do Karlových Varů. V okrese Karlovy Vary patří mezi významné zaměstnavatele ve výrobním průmyslu např. WITTE Nejdek, s.r.o. Tato firma se zabývá především výrobou autozámků a komponentů pro automobilový průmysl. Dále pak porcelánky Thun 1794 a.s. a MOSER, a.s. Mezi významnější zaměstnavatele v hotelových službách patří GRANDHOTEL PUPP Karlovy Vary, a.s. a Imperial Karlovy Vary a.s. Jedná se především o pokojské, servírky, číšníky, kuchaře, recepční, lázeňské, maséry a podobně. Dále jsou důležitým zaměstnavatelem Léčebné lázně Jáchymov, a.s. a Karlovarská krajská nemocnice a.s.

Bochovsko a Žluticko jsou bývalé zemědělské oblasti, kde nevznikají nové firmy a poptávka po pracovních silách je téměř nulová. Nejvýznamnější zaměstnavatelé na Bochovsku jsou firmy H a R Komplet s.r.o., Emil Stašák – Statek Údrč, Cukrárna Ondra s.r.o. a menší zemědělské firmy. Na Žluticku patří k největším zaměstnavatelům Střední lesnická škola Žlutice, Základní škola Žlutice, Výchovný ústav, dětský domov se školou, ZŠ, SŠ a školní jídelna Žlutice. Největšími zaměstnavateli na Toužimsku jsou Střední odborné učiliště Toužim, Základní a mateřská škola v Toužimi, OK STS Toužim, Elektromodul,s.r.o., finanční instituce jako je Česká spořitelna, a.s., Československá obchodní banka, a.s., Generali pojišťovna, a.s., Městský úřad v Toužimi, Statek Toužim, s.p. a další.

Míra nezaměstnanosti v okrese Karlovy Vary zaznamenána v červnu 2012 dosahovala výše 9,37%. Hlavní faktory negativně ovlivňující nezaměstnanost v okrese Karlovy Vary jsou doznívající ekonomická krize, neexistence průmyslové zóny, nedostatečná dopravní obslužnost do některých obcí a nedostatečná nabídka volných pracovních míst pro uchazeče se základním vzděláním. Mezi faktory příznivě ovlivňující nezaměstnanost v okrese Karlovy Vary patří lázeňství a cestovní ruch. Bochovsko a Žluticko jsou dosti poznamenané nezaměstnaností. Na Bochovsku žilo v na konci roku 2011 celkem 221 obyvatel bez zaměstnání a to představuje míru nezaměstnanosti 18,6%. Na Žluticku tvořili nezaměstnaní 15,8% z celkového počtu obyvatel a konkrétně jich je 468. Na Toužimsku byla míra nezaměstnanosti 14,38%.

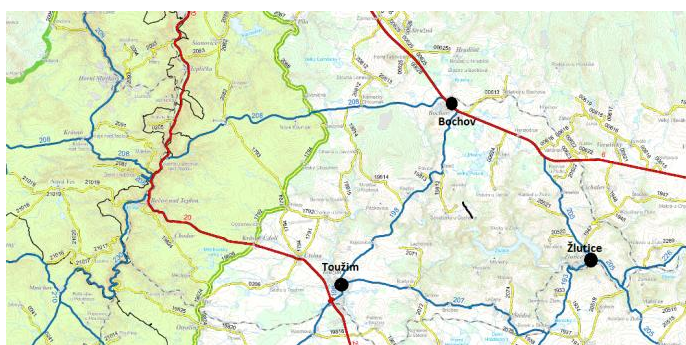
8 Doprava

8.1 Silniční doprava

Hlavní komunikací mikroregionu je rychlostní silnice R6, která prochází městem Bochov. Silnice první třídy spojuje Karlovarský kraj s hlavním městem Prahou. Další významnou komunikací je silnice první třídy I/20, která spojuje Karlovy Vary s Plzní přes Toužim a dále pak pokračuje do Písku a Českých Budějovic. Silnice je součástí mezinárodní silnice E 49.

Výjezdem z rychlostní silnice R6 v Bochově vznikají dvě silnice druhé třídy – II/208 vede na Bečov nad Teplou a II/198 na Toužim. Mezi další významné silnice druhé třídy patří na Toužimsku II/207 a II/197. Na Žluticku II/193, II/205 a II/226.

Obrázek číslo 17 – Mapa silniční sítě

Zdroj: www.rsd.cz

Intenzita dopravy

Z výsledků sčítání dopravy při Ředitelství silnic a dálnic ČR byly pro srovnání intenzity dopravy vybrány dva sčítací úseky.

Prvním je úsek 3-0346 na rychlostní silnici R6 v místech, kde prochází městem Bochov. V roce 2010 zde projelo průměrně 8 115 všech vozidel, z nichž přes 3/4 tvořily osobní auta. Největší průměr byl zaznamenán v roce 2005 s celkovým počtem 9 434 vozidel denně. Nejméně v roce 2000, kdy úsekem projelo v průměru 7 785 všech vozidel za den.

Na druhém měřeném úseku s číslem 3-0940 na silnici první třídy I/20 byly sčítány vozidla projíždějící mezi Útvinou a Toužimí. Na tomto úseku průměrný denní počet všech vozidel klesá. V roce 2010 bylo napočítáno 4 560 všech vozidel, z nichž

více jak 80% tvořili osobní vozidla. V roce 2005 bylo celkem sečteno 5 083 vozidel denně a v roce 2000 celkem 6 296.

Tabulka 3 - Sčítání dopravy v letech 2000, 2005 a 2010

Sčítací úsek	Začátek úseku	Konec úseku	Průměrná denní intenzita v roce 2000	Průměrná denní intenzita v roce 2005	Průměrná denní intenzita v roce 2010
3-0346	vyús.198	zaús.208 -Bochov	7 785	9 434	8 115
3-0940	vyús.179-Útvina	x s 198	6 296	5 083	4 560

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic ČR.

8.2 Železniční doprava

Železniční doprava je na území mikroregionu Žlutice velmi slabá. Oblastí vedou dvě železniční tratě číslo 161 a 163. Jsou zde tři železniční stanice – Toužim, Bochov, Žlutice a dvě železniční zastávky Záhořice a Protivec. Trať 161 pro nákladní i osobní dopravu, která spojuje Bečov nad Teplou a Rakovník, vede přes Toužim a Žlutice. Trať 163 spojující Protivec s Bochovem je už od roku 1996 neprovozována.

8.3 Letecká a vodní doprava

V obci Přílezy v Toužimi se nachází veřejné vnitrostátní letiště, které od roku 1998 patří Aeroklubu Toužim. Létá se zde na kluzácích, motorových kluzácích a ultralehkých letadlech. Konají se zde různé akce a soutěže. Nejbližším mezinárodním letištěm je letiště v Karlových Varech.

Vodní doprava není na zájmovém území realizována.

8.4 Veřejná doprava

Veřejnou dopravu kromě Českých drah zabezpečují hlavně autobusoví dopravci. Denní dostupnost mezi jednotlivými městy a obcemi mikroregionu i se sousedními velkými městy jako je například Plzeň, Karlovy Vary, Sokolov a Mariánské Lázně, je zajištěna. Četnost spojů je však velmi slabá a plně neuspokojuje obyvatele území. Z Plzně a Karlových Varů navazuje doprava do ostatních měst v tuzemsku i zahraničí. Vnitroregionální dopravu zajišťují VV autobusy, s.r.o. a Ligneta. Spojení do okolních měst zabezpečují jak VV autobusy, s.r.o. a Ligneta, tak také Autobusy Karlovy Vary, a.s., ČSAD autobusy Plzeň, a.s. a na trase Bochov – Praha jezdí A-Z BUS, s.r.o.

9 Životní prostředí

9.1 Kvalita ovzduší

V řešeném území tvoří emise střední a malé zdroje znečištění ovzduší. V oblasti je minimální výrobní rozvoj a tak ovzduší je zde mírně znečištěné. Mezi evidované zdroje znečišťování ovzduší v zájmovém území patří firma BOHEMIA ASFALT, s.r.o. - Obalovna Bochov, která se zabývá výrobou jiných nekovových minerálních výrobků. V roce 2010 však firma nevyprodukovala ani jednu tunu sledovaných emisí, kterými jsou tuhé emise, oxid siřičitý, oxidy dusíku, oxid uhelnatý a organické látky. Na Žluticku se jedná o firmy REGENT PLUS Žlutice spol. s r.o. - bioplynová stanice, Žlutice, zabývající se rostlinnou výrobou kombinovanou se živočišnou výrobou a Žlutická teplárenská a.s., Centrální výtopna na spalování biomasy. Na Toužimsku jsou sledovány firmy OK STS Toužim, a. s. vyrábějící ostatní kovodělné výrobky a Teplárenství města Toužim - plynová kotelna. Společnosti produkují emise, a však hodnoty nepřekračují stanovené limity. Malými zdroji znečištění ovzduší je lokální topení v domech, ve kterých je převážně spalováno hnědé uhlí a dřevo.

Největším producentem emisí Žlutického mikroregionu je automobilová doprava na rychlostní silnici I./6 spojující Prahu a Karlovy Vary a komunikace první třídy I./20 na trase mezi Karlovými Vary a Plzní.

9.2 Odpadové hospodářství, úklid města a údržba zeleně

Všechna města mikroregionu jsou součástí systému EKO-KOM, EKOLAMP, ELEKTROWIN a ASEKOL.

Nádoby na odpad a svoz komunálního, tříděného i nebezpečného odpadu pro město Bochov zajišťuje firma Marius Pedersen A/S, v Toužimi Technická služba Toužim, p.o. a ve Žluticích kromě nebezpečného odpadu zajišťují svoz Technické služby Žlutice. Tříděný odpad mohou občané obcí vhazovat do kontejnerů na plast, papír a sklo, které jsou umístěny v každé obci.

Směsný komunální odpad je odvážen na skládku Činov. V Karlovarském kraji není žádná spalovna komunálního, průmyslového a zdravotnického odpadu.

Technické služby Žlutice, s.r.o. mají na Žlutickou mimo jiné za úkol údržbu zeleně a úklid města. Příspěvková organizace Technická služba Toužim zajišťuje údržbu zeleně na Toužimsku, provádí parkové úpravy, ošetřuje porosty, spravuje lesní pozemky města a má na starosti i úklid.

9.3 Hluk, vibrace, záření

Zmiňované silnice první třídy I./6 a I./20 jsou největším zdrojem hluku a vibrací v území. Hlukem z automobilové dopravy přesahující limity jsou v Toužimi zasaženy 3 objekty přes den a 4 přes noc, v Třebouni 1 domácnost, V Bochově 15 domů přes den a 16 v noci a v Údrči 6 staveb. Automobilový provoz na ostatních komunikacích je minimální a tak zbytek území není zatěžován hlukem ani vibracemi z automobilové dopravy. Dalším zdrojem hluku je kamenolom Číhaná, odstřely jsou ovšem prováděny pouze několikrát do roka a dále střelby uskutečňované ve vojenském újezdě Hradiště při vojenských cvičení.

Zářením není zájmové území nikde obtěžováno.

9.4 Monitoring a politika životního prostředí

V zájmovém území jsou celkem tři stanice, kde se měří kvalita ovzduší. Jsou umístěny v obcích Mlýnce, Nové Kounice a Údrč. A však v oblasti se nenachází žádná reprezentativní měřicí lokalita určená k vyhlášení vzniku a ukončení smogových situací. V Karlovarském kraji jsou tyto stanice v Chebu a Sokolově.

Obecní úřady v Bochově, Toužimi a Žluticích v posledních letech nevydali podnět k cílenému monitoringu, které jsou uskutečňovány Magistrátem města Karlovy Vary, Krajskou hygienickou stanicí Karlovarského kraje nebo Krajským úřadem Karlovarského kraje.

Politika životního prostředí

Rozhodování a úkony v oblasti životního prostředí jsou svěřeny především státní správě. Podstatně menší rozsah je svěřen samosprávě. Rozsah pravomocí státní správy je stanoven zákony o ochraně přírody a krajiny, o ochraně zemědělského půdního fondu, o ochraně ovzduší, o myslivosti, o lesích, o rybářství, o odpadech, o veterinární péči a na ochranu zvířat proti týrání. Obce vykonávají samosprávu v oblastech, které

jsou v zájmu obce a jejich občanů. Vy mezení pravomocí je dáno zákonem o obcích, o dopadech, o ochraně přírody a krajiny, a o územním plánování a stavebním řádu.

Koordinaci péče o životní prostředí, ochranu zemědělského půdního fondu, ochranu přírody a krajiny, odpadové hospodářství, ochranu ovzduší, ochranu zvířat a veterinární asanaci má na úrovni státní správy na starosti Magistrát města Karlovy Vary, konkrétně odbor životního prostředí.

Na obecním úřadě v Bochově není zřízen odbor životního prostředí. Problematikou se zabývá stavební úřad a úsek pozemkové problematiky. Městský úřad Toužim nemá přímo odbor životního prostředí, ale má konkrétní osobu zabývající se pouze problematikou životního prostředí. Na městském úřadě ve Žluticích je oblast životního prostředí projednávána v kanceláři společně se správou majetku města, s vyloučením ze zemědělského půdního fondu a rybářstvím.

10 Cestovní ruch

10.1 Význam mikroregionu Žluticka z hlediska cestovního ruchu

Mikroregion Žluticko nabízí návštěvníkům a turistům nejen kulturní a přírodní památky, ale také dobré sportovní a rekreační podmínky. Navštívit region je vhodné ve všech ročních obdobích. V zimní sezóně poskytuje území dobré podmínky pro jízdu na běžkách ve volné krajině. V ostatních měsících je oblast vhodná pro milovníky cykloturistiky a turistiky, jelikož téměř celé území je protkáno řadou značených cyklistických, turistických a naučných stezek. Trasy spojují nejvýznamnější místa a památky v mikroregionu i za jeho hranicemi. Pro milovníky koní a hiporuristiky oblast nabízí řadu značených i neznačených hipotras. Území je bohaté na chráněné a významné přírodní i kulturní památky. Zdejší architektura je vesnická, lidová i náboženská. Nespornou výhodou území je také jeho poloha a nízká cenová úroveň oproti okolním větším a známějším městům. Návštěvníci zdejší oblasti mohou podnikat výlety do blízkého okolí, jako například do měst západočeského lázeňského trojúhelníku, na významné hrady do Lokte a Chebu, na zámky v Bečově nad Teplou a do Chyše, do zoologické zahrady do Plzně či vyrazit do sousední republiky Německo. Dobrou dopravní dostupnost zajišťuje jak rychlostní silnice R6, tak komunikace první třídy, ale také blízkost státních hranic či nedaleké mezinárodní letiště v Karlových Varech. Další silnou konkurenční stránkou zájmového území je jeho čisté životní prostředí a malá narušenost přírodní krajiny. Důvodem k uskutečnění dovolené v mikroregionu je také četnost rybníků a přírodních vodních ploch, které vytvářejí výborné podmínky pro rybaření i přírodní koupání.

10.2 Ubytování

Ve Žluticích je pro turisty k dispozici ubytování v penzionech Harmonie s 28 lůžky, Nad hradbami s 29 lůžky, U devíti vidlí s 9 lůžky, U Kostela se 6 lůžky, Na polesí se 6 lůžky, Pegasus v Protivci se 4 lůžky, Ve dvoře ve Štědré se 16 lůžky a v ubytovně Minex.

V Toužimi je možnost ubytování v penzionech Vladař s 59 lůžky, Za rybníkem s 10 lůžky, Nežichov se 13 lůžky a na biofarmě Belina v Nežichově s 10 lůžky.

V Bochově je nabízeno ubytování v hotelu Zlaté slunce se 14 lůžky, v Hospůdce u Macháčků s jedním apartmánem nebo v penzionu U Krušků v Údrči s 9 lůžky.

10.3 Stravovací služby

Každé město v mikroregionu disponuje nabídkou stravovacích služeb, neplatí to však u každé obce. Úroveň gastronomického zážitku není vysoká. V Bochově je možnost stravování v pěti restauracích a hospůdkách a všechny jsou kuřácké. V Toužimi je celkem 12 stravovacích zařízení a z toho jedna nekuřácká. Ve Žluticích je nabídka stravování v 8 zařízeních, z nichž jedna má salónek pro nekuřáky.

10.4 Doplnkové služby

Ve všech městech jsou obchody s potravinami, textilem i drogerií. Návštěvníkům jsou k dispozici kadeřnické, masérské a manikérské služby.

V Toužimi je sportovní areál s multifunkčním hřištěm a vnitřní tělocvičnou, dále je zde provozována venkovní motokárová dráha s elektronickou časomírou a v penzionu Vladař je k dispozici wellnes se saunou, vířivkou, bylinkovými lázničkami, masáží a vizážistka.

Na základní škole ve Žluticích je v odpoledních hodinách zpřístupněn plavecký bazén pro veřejnost. Penzion Harmonie nabízí dva simulátory Visual, na kterých je možné hrát golf, fotbal, hokej a basketbal, dále virtuální bowling, laserovou štelnici a squashový kurt. V penzionu Nad hradbami se konají lekce Zumbi a Spinningu.

Biofarma Belina nabízí přírodní produkty, ale také vzdělávací programy na farmě – fungování ekologické farmy, chov zvířat, zpracování mléka, výroba sýrů a zpracování ovčí vlny.

10.5 Informační kanceláře a jejich projekty

Všechny tři města venkovského mikroregionu Žlutice mají svá infocentra. Každé z těchto center vydává nějaké brožury a prospekty podporující cestovní ruch v jejich obcích i v okolí. Infocentra spolu navzájem relativně spolupracují.

Na městském úřadě v Bochově se nachází turistické informační centrum. TIC vydalo několik prospektů, zejména na seznámení s Bochovskem a propagaci místních cyklotras a cyklostezek vedoucích místní malebnou krajinou plnou lesů, rybníků a kopců.

Na Velkém náměstí ve Žluticích je možné získat informace o městě a okolí v informačním centru Žlutice. Město Žlutice společně s Karlovarským krajem udržuje naučnou stezku na kopec Vladař i v jeho okolí. Mezi další značené trasy, které mají i svou tištěnou podobu jsou Cesta za pověstí - Cesta ke studánce kolem Vladaře a Stezka sovy Rozárky.

Infocentrum Toužim na náměstí Jiřího z Poděbrad v Toužimi je nejen turistickým infocentrem, ale také kanceláří občanského sdružení Cesta z města.

Cesta z města

Cesta z města je občanské sdružení, které vzniklo v roce 2007 a realizuje projekty na rozvoj cestovního ruchu v regionu jižního Karlovarského okresu. Jsou nejaktivnějším spolkem v regionu snažící se o rozmach cestovního ruchu v málo podporované oblasti. Myšlenkou aktivistů je vzájemná podpora jednotlivých subjektů v cestovním ruchu jak v soukromém, tak veřejném sektoru. Sdružení společně s okolními městy a Karlovarským krajem vytvořilo několik brožur podporující cestovní ruch Toužimska a okolí. Vydali mimo jiné soubor 7 cyklotras vytvořených v okolí Vladaře, hipotrasu vedoucí okolím Toužimska a Žluticka, Stezku Ovčí babičky směřující z Toužimi do Nežichova, Putování za prameny minerálek a další.

11 Rozvojový potenciál obcí a mikroregionu

Na základě získaných informací uvedených v předchozím textu byla zpracována SWOT analýza zájmového území, jež přehledně formuluje silné stránky venkovské mikroregionu, které je zapotřebí zachovat a rozvíjet je. Vyjadřuje slabé stránky území, jež je potřeba odstranit, popřípadě eliminovat. Dále vystihuje příležitosti využitelné pro rozvoj oblasti a hrozby, které mohou být překážkami k naplnění rozvojového plánu.

11.1 SWOT analýza

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> - kvalitní životní prostředí - dostatek volné pracovní síly - nižší náklady pro investory - relativně levná pracovní síla – nižší finanční požadavky - krásná krajina pro rozvoj venkovské turistiky - výhodná geografická poloha - krajinná různorodost - pestré druhy památek - chráněné a významné přírodní i kulturní bohatství - značené naučné stezky, cyklostezky a cyklotrasy, hipostezky a běžkařské trasy - informační centra a informační tabule u atraktivit - relativně levné služby pro turisty - strategické a rozvojové plány Bochova, Toužimi a Žlutic - mezinárodní letiště v Karlových Varech a letiště v Chebu a Mariánských Lázních 	<ul style="list-style-type: none"> - zanedbaný stav dopravní infrastruktury - pomalá rekonstrukce komunikace I/6 - nedostatečná dopravní obslužnost - nevhodná kvalifikace pracovních sil - malá tvorba nových pracovních míst - nízká hustota zalidnění - stárnutí obyvatelstva - růst nezaměstnanosti - nízká úroveň a nevyhovující nabídka nabízených služeb - minimální znalosti v oblasti rozvojových projektů - špatná jazyková vybavenost obyvatelstva - neuspokojivá péče o památky - malý důraz na udržení a rozvoj tradic a místní kultury - nulová propagace regionu - nevyužívání informačních technologií - neexistující nebo minimální marketing - nedostatečné využití potenciálu mikroregionu pro rozvoj cestovního ruchu - neexistence destinačního managementu - vysoký podíl rizikových a nepřizpůsobivých skupin obyvatelstva.
<i>Rizika /Hrozby</i>	<i>Příležitosti</i>
<ul style="list-style-type: none"> - neschopnost využít potenciálu území - nepříchod investorů - zvýšení konkurence sousedních regionů - snížení finančních prostředků - zvyšující se nezaměstnanost - zaniknutí místních tradic a řemesel - zhoršování životního prostředí - zvýšení konkurence sousedních regionů - ztráta výhody nízkých nákladů 	<ul style="list-style-type: none"> - využívání státních programů - revitalizace krajiny - příprava pozemků pro investory. - komunikace a spolupráce samospráv, obcí a svazků obcí - využívání státních a krajských dotací a strukturálních fondů EU - vyhledávání investorů - rozvoj venkovského cestovního ruchu

<ul style="list-style-type: none"> - nedostatek finančních prostředků pro rozvoj cestovního ruchu. - trvalé poškození nebo ztráta historických objektů - poničení chráněných přírodních území - pokračující chátrání kulturních památek - nárůst kriminality - zaostávání v dopravě - nevyužití mezinárodní a přeshraniční spolupráce - úbytek kvalifikovaných pracovních sil - stárnutí populace 	<ul style="list-style-type: none"> - zkvalitňování poskytovaných služeb - rozvoj přeshraniční spolupráce - výstavba turistické infrastruktury - budování zařízení pro aktivní trávení volného času - komplexní péče o památkové zóny - rozvoj malého a středního podnikání - výstavba a opravy silničních komunikací - zlepšení dopravní obslužnosti - zvýšení jazykových znalostí - vzbuzovat zájem mladých a vzdělaných lidí o bydlení v mikroregionu
--	---

11.2 Rozvojové strategie Karlovarského kraje

Rozvojové programy musejí být vždy v souladu s koncepcemi nadřazenými, to znamená, že krajské státním a městské a obecné krajským. Základním rozvojovým dokumentem Karlovarského kraje je Program rozvoje Karlovarského kraje. Vytváří zastřešující rámec pro podrobnější strategie a programy se zaměřením na konkrétní problematiku. Mezi ně patří Strategie rozvoje konkurenceschopnosti, Strategie rozvoje lidských zdrojů, Program rozvoje cestovního ruchu, Krajská koncepce environmentální výchovy, Integrovaný systém nakládání s odpady, Krajská koncepce rozvoje zemědělství, Krajská koncepce odpadového hospodářství, Strategie rozvoje cyklistické dopravy, Plán rozvoje vodovodů a kanalizací, Koncepce ochrany přírody a plány péče PR a PP, Koncepce rozvoje silniční sítě a další. Všechny rozvojové strategie Karlovarského kraje jsou plánované na programové období 2007 – 2013.

11.2.1 Program rozvoje Karlovarského kraje

Základní programový dokument byl vytvořen v první polovině roku 2007 a navazuje na předchozí Program rozvoje pro období 2004 – 2006. Vznikl na základě zákona č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje. Z jeho priorit a cílů vycházejí jednotlivé odvětvové, strategické a koncepční dokumenty kraje.

Jedním z úkolů Programu rozvoje kraje je podpora zmenšování rozdílů v rámci kraje, mezi něž patří odlišnost venkovského prostředí vůči prostředí městskému a periferních oblastí oproti oblastem v blízkosti správních center kraje. Jedná se o diference v oblasti nezaměstnanosti, možnostech podnikání, hospodářskému zaměření, věku obyvatel, vzdělanosti a hustotě osídlení.

Strategickou vizí je: „Karlovarský kraj, ekonomicky prosperující region, otevřený vůči evropským výzvám a impulzům, poskytující svým obyvatelům prostor pro kvalitní život založený na atraktivních přírodních podmínkách a sociálně vstřícném prostředí“.

Pro naplnění vize jsou stanoveny 2 globální cíle – růst ekonomické konkurenceschopnosti kraje a růst atraktivity kraje pro jeho obyvatele. Pro realizaci globálních cílů bylo vymezeno 8 opatření - rozvoj podnikání, rozvoj infrastruktury, rozvoj cestovního ruchu a lázeňství, řízení a správa, ochrana životního prostředí, rozvoj sociálních služeb, rozvoj zdravotnictví a rozvoj lidských zdrojů.

V rámci Programu rozvoje byly stanoveny indikátory, pomocí kterých bude měřeno, zda bylo dosaženo cíle vytyčeného rozvojovým programem. Indikátory prvního globálního cíle jsou počet vytvořených pracovních míst, vytvořený HDP na obyvatele relativizovaný ve vztahu k průměru EU 25 a tvorba hrubého fixního kapitálu na obyvatele. Pro druhý globální cíl byly stanoveny indikátory: počet projektů podpořených ze strukturálních fondů EU, objem investic kraje do sociální péče a zdravotnictví, počet obyvatel kraje a spokojenost obyvatel regionu se sociální a zdravotní infrastrukturou.

Závěrečná část dokumentu je věnována návrhu financování, který využívá několika zdrojů. Nejvýznamnějším nástrojem financování jsou strukturální fondy EU.

11.2.2 Strategie konkurenceschopnosti Karlovarského kraje

V roce 2007 byl v Karlovarském kraji vytvořen zcela nový dokument, který se svým obsahem nepodobá žádnému v minulosti vytvořenému. Vznikl na základě faktu, že Karlovarský kraj patří mezi území republiky s nejhorším ekonomickým výkonem, který je daleko od celorepublikového průměru. Hlavním nositelem, který se bude zaměřovat výhradně na podporu zvyšování konkurenceschopnosti firem v kraji, má být nově vytvořená agentura - Karlovarská agentura rozvoje podnikání. Její vytvoření je jedním z cílů koncepce. Činnost agentury bude doplňovat krajské zastoupení CzechInvestu, strukturu hospodářské komory a podporovat rozvojové snahy měst a kraje.

Posláním Strategie je vytvořit strategický rámec pro implementaci efektivních intervencí veřejného sektoru v Karlovarském kraji zaměřených na posilování

konkurenceschopnosti regionální ekonomiky. Strategická vize, v níž je obsažen stav Karlovarského kraje pro rok 2015, zní: „Karlovarský kraj dosahuje nadprůměrného hospodářského růstu mezi kraji ČR, čímž se přibližuje v základních ekonomických výkonnostních parametrech průměrné úrovni hospodářské výkonnosti ČR. Vyšší hospodářský růst je postaven na strategických veřejných i soukromých investicích do rozvoje lidských zdrojů a inovačních aktivit, což vede k dynamickému rozvoji firem v rozhodujících hodnotových řetězcích ekonomiky kraje. Mění se struktura přímých zahraničních investic – roste jejich přidaná hodnota, zvyšuje se míra ukotvení jejich aktivit v kraji. Zvyšující se konkurenceschopnost firem působících v kraji generuje rostoucí počet nových kvalitních pracovních míst. Pro tato pracovní místa připravuje vzdělávací systém kraje kvalifikované odborníky, a to na základě funkční spolupráce s podniky a investic do kvality a kapacity celoživotní vzdělávací infrastruktury v kraji. Systém podpůrné specializované infrastruktury a aktivity veřejných institucí působících v kraji spoluvytváří kvalitní podnikatelské prostředí, které podněcuje vznik a rozvoj firem, tvorbu a zavádění inovací, růst jejich produktivity a konkurenceschopnosti.“ Globálním cílem je zajistit trvalý růst produktivity regionální ekonomiky založený na zvyšujícím se počtu a významu firem, které investují do inovací a vědy a výzkumu, tvoří nová kvalitní pracovní místa, vykazují rostoucí přidanou hodnotu a se svými specializovanými a sofistikovanými výstupy se úspěšně prosazují na globálních trzích.

Ve strategické části dokumentu jsou rozděleny nedostatky, které je zapotřebí řešit a mají šanci na úspěch, rozděleny do třech pilířů - regionální inovační systém, lidské zdroje pro konkurenceschopnost a podnikatelské prostředí. První pilíř má za úkol zvýšit intenzitu a výsledky výzkumu a vývoje ve firmách, inovační výkonnost podniků a zavést a rozšířit kulturu inovačního podnikání. Druhý má za cíl zvýšit dostupnost kvalifikovaných odborníků pro potřeby rozvoje podnikání v klíčových sektorech. A třetí zajistit strategickou podporu podnikání zaměřenou na vznik nových a růst stávajících firem, zvyšování přínosu z přímých zahraničních investic a rozvoj spolupráce mezi firmami podél klíčových hodnotových řetězců.

Indikátory, které mají odrazit výsledky úspěšné realizace, jsou HDP na obyvatele, HDP na zaměstnanou osobu a míra registrované nezaměstnanosti.

11.2.3 Strategie rozvoje lidských zdrojů v Karlovarském kraji

Strategie byla vytvořena, jelikož vedení kraje si plně uvědomuje, že vhodné lidské zdroje jsou klíčovým faktorem a bez nich nelze očekávat významný ekonomický růst kraje.

V úvodu dokumentu jsou vypsány hlavní problémy Karlovarského kraje, které omezují jeho další rozvoj. Jsou jimi nedostatečné využití potenciálu kraje coby regionu pro kvalitní, zdravý život; nedostatek kvalifikovaných pracovníků zejména v řemeslných a technických oborech na trhu práce, který omezuje konkurenceschopnost a další rozvoj místních podnikatelských subjektů; nedostatečná naplněnost oborů středních škol, které jsou v souladu s potřebami zaměstnavatelů, nevhodné technologické vybavení vzdělávacích institucí; malá výkonnost firem z oblasti průmyslu, který tvoří nejvýznamnější část ekonomiky; malý podíl vysokoškolsky vzdělaných osob v kraji a nedostatečná základna pro výzkum a vývoj s potenciálem aplikace výsledků v průmyslové praxi. Strategie na tyto nedostatky reaguje a nastiňuje cesty k jejich řešení.

Strategie je složena ze tří částí. Za prvé z analytické, kde je popsán současný stav kraje v oblasti lidských zdrojů a z těchto údajů vytvořená SWOT analýza. Na základě této analýzy je vyhotovena strategická část, která slouží jako podklad pro stanovení strategických cílů a opatření. Závěr patří implementaci, v níž jsou konkrétní rozvojové projekty, které mají přispět k dosažení strategických cílů.

Strategickým cílem je zlepšit dostupnost a celkovou kvalitu lidských zdrojů pro efektivní rozvoj podnikání v oborech s vyšší přidanou hodnotou a v konečném důsledku tak přispět ke zvýšení celkové konkurenceschopnosti Karlovarského kraje v podmínkách dnešní globální ekonomiky a tedy i ke zvýšení kvality života obyvatel kraje. Aby mohl být cíl naplněn, byly stanoveny tři prioritní osy, jejich dílčí opatření a cíle. Cílem první prioritní osy, kterou je posílení vědy a výzkumu v kraji, vyšší přidaná hodnota výroby, je zajištění lidských zdrojů pro postupný přechod ekonomiky směrem k většímu podílu výzkumu a vývoje, tedy k dlouhodobému ekonomickému rozvoji kraje. Cíl, kterým je příprava kvalifikované pracovní síly v růstových oborech, tím vznikající vyšší přidaná hodnota a s tím související růst mezd a HDP, je úkolem druhé prioritní osy s názvem Posílení růstových oborů. Třetí prioritní osa - Zajištění

požadované pracovní síly, si klade za cíl zabezpečení aktuálně požadované pracovní síly na trhu a snížení tak nezaměstnanosti.

Metodika při zpracování zohlednila zejména možnost čerpání finančních prostředků z fondů EU určených pro oblast rozvoje lidských zdrojů.

11.2.4 Program rozvoje cestovního ruchu a lázeňství v Karlovarském kraji

Zpracovatelem Programu rozvoje cestovního ruchu a lázeňství je Fakulta ekonomická ze Západočeské univerzity v Plzni. Rozvoj cestovního ruchu má pro Karlovarský kraj značný význam, jelikož v oblasti cestovního ruchu je vysoký podíl zaměstnanosti občanů a celkově je cestovní ruch silnou konkurenceschopnou stránkou kraje.

Úkolem Programu rozvoje cestovního ruchu a lázeňství je vymezit pravidla, která umožní rozvoj podnikání v cestovním ruchu a lázeňství, účelné a trvale udržitelné využívání místních a regionálních zdrojů a kapacit, využívání a ochrana kulturního, technického a přírodního dědictví, revitalizace a ochrana krajiny a také posilování partnerství mezi aktéry cestovního ruchu.

V první části dokumentu je charakterizován význam cestovního ruchu, současný stav cestovního ruchu v Karlovarském kraji a nové trendy.

Vizi strategie je: „Karlovarský kraj – špičková evropská úroveň cestovního ruchu a lázeňství. Globální cíl zní: „Rozvoj cestovního ruchu a lázeňství, stavějící na kvalitě poskytovaných služeb, inovacích (technologických, produktových, organizačních), znalostech, udržitelném využívání všech místních a regionálních přírodních zdrojů a kapacit, přispívající ke zvyšování konkurenceschopnosti Karlovarského kraje a jeho produktů na evropském a globálním trhu. Strategickými cíli jsou za 1. posílení pozice cestovního ruchu a lázeňství v rámci regionální ekonomiky (růst podílu na regionálním HDP) a zvyšování konkurenceschopnosti kraje jako významné lázeňské a turistické destinace v srdci Evropy, stavějící na kvalitě poskytovaných služeb a inovacích nabídky; za 2. mobilizace a efektivnější využívání stávajících zdrojů a kapacit pro rozvoj cestovního ruchu a lázeňství (především se jedná o rozvoj lidských zdrojů, efektivnější využívání přírodních zdrojů a kulturních a přírodních památek v cestovním ruchu a jejich údržba a rozvoj nových rekreačních

areálů cestovního ruchu ve venkovských, horských a těžbou postižených územích); za 3. udržitelný rozvoj cestovního ruchu a lázeňství přispívající k vytváření vysoké kvality přírodního (životního) prostředí. Dále jsou stanoveny 3 prioritní oblasti a jejich opatření. První prioritou je budování a rozvoj atraktivit a infrastruktury cestovního ruchu a lázeňství, druhou zvyšování kvality a nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení a třetí podpora lidských zdrojů, marketingu a tvorby produktů cestovního ruchu a lázeňství.

Závěr práce patří akčnímu plánu, v kterém jsou konkrétní investiční projektové záměry, mezi něž patří například Českobavorský geopark, Cyklostezka Ohře, Karlovarská karta nebo Císařské lázně.

Mezi indikátory odrážející zdárné naplnění cílu Programu patří třeba podíl cestovního ruchu a lázeňství na regionálním HDP, podíl cestovního ruchu a lázeňství na počtu zaměstnanců, rozvoj nových forem cestovního ruchu, kapacita využitelnosti jednotlivých turistických míst, obsazenost kapacity ubytovacích zařízení a další.

Významný nedostatek strategie lze spatřovat v podpoře a zaměření se pouze na současné větší a významnější destinace, jakými jsou lázeňská města, větší města a střediska v Krušných horách. Minimální pozornost je zde věnována málo známým nebo málo významným turistickým oblastem. Na jednu stranu je tato strategie v rozporu s Programem rozvoje Karlovarského kraje a to v plánu vyrovnání rozdílů mezi jednotlivými oblastmi na území kraje.

11.3 Rozvojové plány venkovského mikroregionu

Obce v mikroregionu si navrhují samostatné rozvojové cíle bez provázanosti s dalšími dvěma městy. Všechny však kladou důraz na zkvalitnění komunikací, ochranu životního prostředí a na rozvoj cestovního ruchu.

11.3.1 Strategický plán obce Bochov

Strategickým plánem města Bochov je Územní plán obce Bochov, který se zabývá rozvojem všech svých 19-ti katastrálních území byl vypracován v roce 2006. Návrhy na nový územní plán jsou v současné chvíli (v lednu 2013) zpracovány a s novým územním plánem se počítá v průběhu roku 2014.

Základním strategickým cílem územního plánu, od kterého se odvíjí všechny další úkoly, je dlouhodobě stabilizovat obyvatelstvo Bochov, aby si vytvořilo co nejpevnější vztahy k užšímu i širšímu území, ve kterém žije.

Urbanistická koncepce rozvoje je členěna na několik oblastí, v nichž jsou specifikovány jednotlivé úkoly a cíle. Pro okruh tvorby krajiny a ochrany životního prostředí jsou vymezeny obecné cíle. Týkají se usměrňování a koordinování funkčního využívání nezastavěného území, chránění stávajících významných krajinných prvků, památných stromů a evropsky významných lokalit (Natura 2000), odstraňování zdrojů znečištění životního prostředí a hlavně nepřipustit činnost nebo záměr, které by vyvolaly nevratné poškození krajiny. V oblasti rekreace, cestovního ruchu a v zeleni sídlení jsou záměry následující: zajistit dlouhodobou ochranu ploch veřejné zeleně v obci před zastavěním, revitalizovat návesní zeleň v sídlech, přestavět zemědělské farmy v Miroticích a Polomu na areály agroturistiky, stabilizovat cyklostezky.

V územním plánu je zpracována i problematika silnice R6, která fakticky bude nejsilněji ovlivňovat rozvoj Bochovska. V roce 2006, kdy byl Územní plán obce Bochov vytvořen, probíhali na silnici první třídy první rekonstrukce. V roce 2010 však byla výstavba pozastavena. Podle Ředitelství silnic a dálnic České republiky bude výstavba na úseku Žalmanov – Knínice, který zhruba v polovině prochází právě obcí Bochov, opět zahájena v roce 2016 a ukončena v srpnu 2019. Rychlostní čtyřpruhová komunikace by měla vést severním obchvatem obce Bochov a silnice by pak nevedla v těsné blízkosti rodinných domů. Rozšíření rychlostní komunikace na čtyři pruhy by pak urychlilo dopravu mezi Chebem a Prahou a pro Bochov by to znamenalo možnost většího rozmachu ve všech ekonomických sférách.

11.3.2 Strategický plán Toužimi

Město Toužim společně s MAS Vladař, o.p.s. vypracovaly Strategii města Toužim, ve které jsou navrženy a rozpracovány rozvojové projekty na období v letech 2008 – 2013.

Jednotlivé cíle rozvoje jsou rozděleny do deseti oblastí. Celkový objem projektů na plánované období přesahoval 364 mil. Kč. Podle rozdělení objemu investic je zřejmé, že mezi prioritami města byla a je zejména péče o kulturní a historické dědictví,

budování a obnova sportovních a ostatních zařízení a dopravní infrastruktury. Dále pak rozvoj lidských zdrojů a cestovního ruchu.

Mezi konkrétní cíle v oblasti cestovního ruchu patří vybudování rozhledny a turistické chaty na Třeboňském vrchu, rekonstrukce sportovní haly a hřiště. V oblasti kulturního a historického centra se jedná o opravy městských hradeb, zprovoznění zámku a restaurování kašen. Do cílů v okruhu životního prostředí spadá vyčištění rybníka v Třebouni, Kojšovicích, Prachometech, Nežichově, Polikně a Dobré Vodě. Z programu rozvoje venkova České republiky 2007 – 2013 byly uvolněny finanční prostředky na opravu komunikací Toužimska a to z důvodu, že stav venkovské infrastruktury je celkově neuspokojivý. Prioritním cílem města je modernizace místních komunikací, od které si slibuje zlepšení hospodářských činností na venkově, rozvoj malého a středního podnikání a cestovního ruchu a v souvislosti s tím mimo jiné i snížení nezaměstnanosti.

11.3.3 Strategický plán města Žlutice

Na období let 2009 – 2015 mají Žlutice vytvořený strategický plán. Rozvojová vize města Žlutice zní: „Žlutice – město ve spojení s historií a přírodou“. Vize vychází z charakteristiky města a z představ o směru jeho vývoje. Město samo sebe charakterizuje jako město položené v rozvojově perspektivní lokalitě mezi Karlovými Vary a Prahou, s bohatým kulturně-historickým dědictvím, s nenarušeným životním prostředím a s předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Město by se chtělo stát prosperujícím sídlem, které bude příjemným místem pro bydlení a život místních a potencionálních obyvatel, turistickým centrem a bude využívat svého lidského, materiálního i finančního potenciálu k systematickému rozvoji. Strategický plán tvoří 4 oblasti zaměřené se strategickými cíly a konkrétními činnostmi pro jejich dosažení. Pro podnikání, zaměstnanost a infrastruktura se jedná o cíle - prohloubení spolupráce mezi městem a podnikateli, výstavba průmyslové zóny u R6 a zlepšení dopravní infrastruktury a dostupnosti města. V oblasti kultury, vzdělání a sociálního rozvoje je pro rozvoj cestovního ruchu podstatný cíl na rozvoj kulturního a společenského života ve městě. Oblast volného času, sportu a cestovního ruchu klade za cíl podporovat aktivity pro trávení volného času, obnovovat, stavět a rozšiřovat sportovní a rekreační plochy, oživit historické centrum pro cestovní ruch a rozvíjet infrastrukturu pro turisty a funkční marketing cestovního ruchu. Do oblasti bezpečnosti, bydlení a životního

prostředí patří cíle týkající se zvýšení bezpečnosti ve městě, rozvoje bydlení, zvýšení osvěty obyvatel a jejich odpovědnosti k životnímu prostředí a péče o životní prostředí. Strategické cíle jsou koncipovány detailně. Mají svůj konkrétní popis, aktivity, realizátora, dobu realizace, odhad nákladů, zdroje financování a popis monitorování naplnění cílů.

11.4 Konkrétní náměty pro strategii a perspektivy mikroregionu Žlutice

Jelikož venkovský mikroregion Žlutice není oficiálním mikroregionem s jednotnou organizací, nejsou ani vytvořeny komplexní rozvojové programy a plány pro celé zájmové území. Strategie jednotlivých obcí by měly být navrženy na základě společných zájmů obyvatel a podnikatelských subjektů. Zároveň musejí být vytvořeny tak, aby bylo reálné je uskutečnit v určitém období. Pokud toto stávající strategie splňují, tak na jejich základě a také na SWOT analýze je možné zhotovit jednotnou strategii pro Žlutický mikroregion. Hlavním předpokladem pro její vytvoření i naplnění je skutečně vytvořit Mikroregion Žluticko, který bude mít pevné uspořádání a pracovní orgán, pracující na vzájemné spolupráci veřejného i soukromého sektoru dotčených obcí, bude posilovat vědomí sounáležitosti i u místního obyvatelstva a bude brát zřetel na jeho další trvale udržitelný rozvoj, který bude šetrný zejména k životnímu prostředí. Úkolem nové organizace bude definovat dlouhodobé záměry hospodářské a sociální politiky celého území v souladu se strategiemi dotčených obcí i Karlovarského kraje.

11.4.1 Návrh koncepce rozvoje venkovského mikroregionu Žlutice

1. Strategická vize:

Mikroregion Žlutice – ideální místo pro život, investice i rekreaci

2. Globální cíle:

- Zlepšení podmínek pro život obyvatel
- Rozvoj ekonomiky
- Využití potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu

3. Prioritní oblasti:

- Infrastruktura
- Podnikání a zaměstnanost
- Kultura, sport, volný čas a cestovní ruch
- Vzdělání a sociální rozvoj
- Životní prostředí

4. Strategické cíle v prioritních oblastech

- Infrastruktura a dostupnost města

Strategický cíl a – Zkvalitnění dopravní infrastruktury

Záměr: Na území je zanedbaný stav místních komunikací i silnic I. a II. tříd. Je nezbytná jejich modernizace, rekonstrukce a instalace příslušenství komunikací a dalších zařízení přispívajících ke zvýšení bezpečnosti provozu. Zesílení aktivity spojené se zimní údržbou komunikací. Bochov a Toužim jsou zatížené tranzitní dopravou, je třeba urychlit budování obchvatů a průtahů, zejména rychlostní silnice R6. Vybudování parkovacích ploch u kulturních památek a zvýšení parkovacích kapacit v sídlištních zástavbách.

Strategický cíl b – Posílení veřejné dopravy

Záměr: Posílení dopravních linek v rámci správních území. Zlepšení návaznosti spojení do Karlových Varů. Zintenzivnění dopravního spojení s hlavním městem a Plzní. Zpřístupnění veřejné dopravy tělesně postiženým občanům.

- Podnikání a zaměstnanost

Strategický cíl a – Výstavba průmyslové zóny a logistických skladů

Záměr: V závislosti na výstavbě obchvatu silnice I./6 a jejího kvalitnějšího spojení mezi Chebem, státními hranicemi s Německem a Prahou, se nabízí ideální plán výstavby průmyslové zóny a logistických skladů za účelem posílení ekonomického rozvoje území a vytvoření dostatku pracovních míst. Výstavba zóny by byla postavena za finanční podpory z fondů Evropské unie a ze státního rozpočtu České republiky. Zóna by investorům nabízela dobrou technickou infrastrukturu a strategické umístění s dobrou dopravní dostupností. Pro obyvatele mikroregionu by vznikly nové pracovní pozice, jak

v zóně, tak i nepřímo vytvořená pracovní místa v souvislosti s investicemi v průmyslové zóně - u regionálních subdodavatelů.

Strategický cíl b – Podpora malého a středního podnikání

Záměr: S restrukturalizací hospodářství došlo k uvolnění hospodářských objektů. Objekty musejí být nabídnuty pro nové podnikatelské činnosti. Podporou podnikání a podnikatelského prostředí bude řešena i otázka tvorby nových pracovních míst. Pro rozvoj podnikatelského prostředí musí být vytvořen informační systém pro investory, kde by byla databáze pozemků a objektů vhodných pro podnikání a služby.

Strategický cíl c – Zemědělství a lesnictví

Záměr: Udržení zemědělské výroby na území mikroregionu a podporovat jeho další rozvoj. Pro území bylo dříve významné zemědělství a oblast by se k němu měla vrátit. Pozemky i prostory pro jeho opětovný rozmach jsou zde k dispozici. V oblasti lesnictví musí být kladen důraz na trvale udržitelné hospodaření v lesích a podporovat přírodě blízké hospodaření.

- Kultura, sport, volný čas a cestovní ruch

Strategický cíl a – Kulturní a společenské akce

Záměr: Podporovat a pořádat pravidelné kulturní, společenské a sportovní akce. Rozšiřovat je a diverzifikovat. Hlavní kulturní a společenské akce více propagovat, aby přilákaly návštěvníky.

Strategický cíl b – Péče o kulturní a historické památky

Záměr: Na území se nachází řada kulturních a historických památek. Mnoho z nich jsou v chátrajícím stavu. Důležité je vytvořit systém v opravách jednotlivých památek a využívat všech dostupných zdrojů pro jejich financování, včetně investic soukromých osob. Zlepšovat vzhled a dostupnost přístupných objektů. Propagace kulturního a historického bohatství.

Strategický cíl c - Rozvoj cyklostezek, turistických, naučných a běžeckých tras

Záměr: Výstavba nových, rekonstrukce a modernizace stávajících cyklostezek, turistických, naučných a běžeckých tras. Jejich napojení na trasy okolních regionů. Vytvářet a udržovat odpočívadla.

Strategický cíl d – Výstavba a modernizace sportovních a rekreačních ploch a objektů

Záměr: Podpora sportování dětí a mládeže ve všech sportovních odvětvích. Opора stávajícím a nově vznikajícím sportovním klubům. Modernizace stávajících sportovních a rekreačních ploch. Zlepšení podmínek pro volnočasové aktivity. Vytvoření nových podmínek pro rekreaci občanům i potencionálním návštěvníkům. Výstavba sportovišť i v menších obcích.

Strategický cíl e – Destinační management

Záměr: Vytvoření organizace k rozvoji a řízení cestovního ruchu v mikroregionu, která bude vystupovat pod jednotným názvem a symbolem. Bude zajišťovat propagaci oblasti. Fungovat na vzájemné spolupráci všech členů destinační organizace, kterými by byli jak soukromí poskytovatelé služeb, tak veřejná správa. Všechny subjekty by se podílely na marketingovém řízení destinace, včetně vytváření nových a zkvalitňování stávajících produktů cestovního ruchu.

- Vzdělání a sociální rozvoj

Strategický cíl a – Podpora vzdělávání

Záměr: Věnování se prevenci předčasného opouštění vzdělávacích zařízení či ukončení vzdělávání ihned po splnění povinné školní docházky a snížení tak podílu obyvatel se základním vzděláním a bez vzdělání. V souvislosti s tím rozšířit studijní kapacity a obory na učňovské a středoškolské úrovni a tím vytvořit lepší podmínky pro další studium bez nucení dojíždění do okolních měst. Podporovat kvalitní a smysluplné rekvalifikační kurzy a programy dalšího vzdělávání v závislosti na potřebách trhu práce. Pro financování vzdělávání využít různé zdroje – krajské, státní a hlavně fondy EU.

Strategický cíl c – Sociální oblast

Záměr: Vytvářet, zkvalitňovat a podporovat služby určené osobám se zdravotním postižením, rodinám v krizi, seniorům, dětem a mládeži a služby národnostním a etnickým menšinám. Usnadňovat život handicapovaným občanům. Posilovat a motivovat znevýhodněné sociální skupiny k činnostem, které neprodlužují nebo nezhoršují jejich nepříznivou sociální situaci. Zvyšovat bezpečnost pomocí prevence kriminality a zavedením kamerového systému v obcích.

- Životní prostředí

Strategický cíl a – Péče o přírodní bohatství

Záměr: Realizace územních systémů ekologické stability. Péče o významné evropské lokality a ptačí oblast Natura 2000, přírodní park, přírodní rezervaci, přírodní památky, významné krajinné prvky a památné stromy. Obnova a ochrana krajinného rázu s podporou environmentálně šetrného cestovního ruchu. Podpora aktivit neziskových organizací související s péčí a propagací zdejších přírodních pozoruhodností.

Strategický cíl b – Odpadové hospodářství a vzhled obcí

Záměr: Zkvalitňovat techniku svozových firem. Zmírnit odkládání odpadu mimo místa tomu určeným - rozšíření počtu sběrných míst pro odděleně sbírané složky komunálního odpadu (papír, plast, sklo, elektronika, textil) a intenzivnější umístování kontejnerů do obcí, kde nejsou sběrné dvory. Zlepšení podmínek pro obyvatele s nakládáním odpadu, zejména na Bochovsku – levnější svoz, navrátit kontejnery do obcí a prodloužit otevírací dobu sběrného dvora. Zvýšená pozornost na sledování výskytu a odstraňování nepovolených skládek a preventivní opatření proti jejich vzniku. Podpora moderní a efektivní osvěty k problematice třídění odpadů mezi obyvateli i ve školách s cílem zvyšovat podíl separovaného odpadu namísto odpadu směsného. Péče, obnova a rozšíření veřejné zeleně v obcích. Rekonstrukce stávajících parků a založení nových. Snížení znečištění veřejných prostranství.

Strategický cíl c – Kvalita životního prostředí

Záměr: Tvorba a realizace projektů podporujících zlepšování parametrů životního prostředí, zejména městských silničních obchvatů. Kontrola vlivu na životní prostředí místních výrobních podniků. Zamezení nevhodných paliv používaných v rodinných domech k topení. Podpora ekologického vytápění. Odbahnění a zpevnění hrází rybníků a revitalizace vodních toků.

Strategický cíl d – Environmentální vzdělávání

Záměr: Zahájení intenzivnější spolupráce mezi obcemi a subjekty zajišťujícími služby v oblasti ekologického vzdělávání, výchovy a osvěty, s cílem zlepšení informovanosti občanů o stavu životního prostředí a zejména posílení jejich environmentální odpovědnosti. Nákup ekologických pomůcek do škol.

11.4.2 Očekávané přínosy při aplikaci koncepce mikroregionu

V případě, že se zrealizuje například plán **zkvalitnění rychlostní silnice R6 i dalších komunikacích nižších tříd** bude region lépe přístupný okolí, měla by se zvýšit životní úroveň obyvatel z důvodu lepší dostupnosti do okolních měst a získání lepších podmínek pro pracovní příležitosti, ekonomické záměry i volnočasové aktivity. Území se pak může stát i zajímavým novým místem pro bydlení mladých lidí, kteří chtějí žít ve venkovském prostředí a současně to mít dostupné bez větších komplikací do větších měst. Zároveň vybudováním obchvatu a zajištění plynulejší a rychlejší dopravy na rychlostní silnici I./6, vzniknou ideální podmínky pro **vybudování logistických skladů i průmyslové zóny**, a tím pádem se vytvoří nové volné pracovní pozice. **Péče o kulturní památky** přispěje ke zvýšení atraktivnosti regionu. **Environmentální vzdělávání** a snaha o **udržování dobrého životního prostředí** a **ochraňování přírodního bohatství** se bezesporu stanou jednou z konkurenčních výhod v cestovním ruchu a symbolem kvalitního a zdravého života. **Přízpůsobování studijních oborů a pořádání vzdělávacích kurzů pro občany** se zaměřením na aktuální potřebné oblasti, mezi něž patří také cestovní ruch, přispěje k lepšímu pracovnímu uplatnění obyvatel a tedy ke snížení nezaměstnanosti. Snaha o **zapojení sociálních menšin a nepřizpůsobivých obyvatel** k příkladnému životu bude znamenat větší bezpečnost v mikroregionu i snížení nákladů na jejich sociální zabezpečení. **Vytvoření destinačního managementu cestovního ruchu** má význam pro rozvoj regionu v oblasti cestovního ruchu. Organizace bude podávat informace o kvalitách a přednostech zájmového území. Pro takto málo známou turistickou oblast je nezbytné, aby rozvoj a nabídka cestovního ruchu byla komplexní, zajímavá a konkurenceschopná oproti sousedním významným a známějším destinacím jako jsou Karlovy Vary, Mariánské lázně a severní Plzeňsko. Rozvoj cestovního ruchu s následným zkvalitněním služeb a rozšíření nabídky bude mít význam i pro místní současné obyvatele, kteří budou mít možnost bohatě a kvalitně trávit svůj volný čas a nebudou odjíždět za hranice mikroregionu. Zároveň se území stane přitažlivým pro potencionální nové usedlíky, kteří tak pomohou k zamezení úbytku obyvatelstva. Mikroregion nemá plně využitě své území. Je zde několik neužívaných parcel a budov. Je nezbytné, **vyhledávat investory** do těchto lokalit, které by zároveň pomohli řešit problém s vysokou mírou nezaměstnanosti. Musí však být stále brán zřetel na kvalitu životního prostředí.

Diskuze

Venkovský mikroregion Žlutice se snaží o rozvoj cestovního ruchu a chtěl by se stát vyhledávanou destinací cestovního ruchu. Z předcházející charakteristiky území je nutné zvážit, zda vůbec mikroregion disponuje dostačující nabídkou, která je schopna uspokojit potřeby návštěvníků. Nabídkou cestovního ruchu/ destinace se rozumí produkt destinace/cestovního ruchu.

Palatková (2011) zjednodušeně produkt destinace charakterizuje jako cokoli, co subjekty destinace na trhu nabízí a návštěvníci destinace poptávají, nakupují, spotřebovávají a co uspokojuje nějakou potřebu či přání. Jakubíková (2012) zdůrazňuje, že produkt cestovního ruchu se skládá z primární a sekundární nabídky. Primární stránka představuje přírodu, památky, zkrátka ty zajímavosti, za kterými návštěvník cestuje. Sekundární nabídkou se rozumí infrastruktura cestovního ruchu i všeobecná. Zároveň poukazuje na to, že produkt cestovního ruchu je souhrnem veškeré nabídky soukromého i veřejného subjektu podnikajícího v cestovním ruchu nebo cestovní ruch koordinujícího. Ryglová a kol.(2011) definují produkt cestovního ruchu jako soubor všeho, co umožňuje zákazníkovi získat příslušné informace k rozhodnutí o cestě a služby s ní spojené objednat, koupit a využít.

Z předchozích definic lze konstatovat, že zájmové území nenabízí produkt cestovního ruchu. Mikroregion disponuje zajímavou a bohatou primární nabídkou, avšak sekundární nabídka pokulhá za současnými standardy. V oblasti cestovního ruchu téměř neexistuje spolupráce mezi soukromým a veřejným sektorem. A ani třetí definující rys produktu cestovního ruchu není pro destinaci Žluticko plně charakteristický, jelikož management a marketing destinace nemá téměř žádnou úroveň. Je také nutné si uvědomit, že cestovní ruch spadá do odvětví služeb a tedy potřeby a přání návštěvníků uspokojují lidé (personál) a i na nich velice záleží spokojenost hostů. Obyvatelé Bochovska, Toužimska i Žluticka nemají dostatečnou jazykovou vybavenost ani další kvalifikované zkušenosti v oblasti poskytování služeb cestovního ruchu a nejsou tedy připraveni kvalitně uspokojovat potřeby a přání turistů.

Rozvoj cestovního ruchu má pro vývoj zkoumaného území velký smysl, jelikož cestovní ruch má nezanedbatelný ekonomický a společenský význam. Do společenského významu pro území lze zařadit všestranný rozvoj osobnosti obyvatel,

infrastrukturu pro využívání volného času turistů, jenž může sloužit zároveň rezidentům destinace, vytváření životního stylu např. pomocí přenášení tradic a návyků z jiných zemí nebo oblastí nebo může cestovní ruch posloužit jako prostředek k vzájemnému poznání a porozumění mezi lidmi a také funguje jako motivace ke vzdělání obyvatel třeba pro získávání jazykových znalostí. Ekonomický význam cestovního ruchu pro mikroregion lze spatřit ve spotřebě návštěvníků, ve vytváření podnikatelských příležitostí a zaměstnanosti, v rozvoji dopravní infrastruktury a v rozkvětu území, kdy cestovní ruch ekonomicky zhodnocuje přírodně a kulturně historický potenciál, který by bez cestovního ruchu zůstával nevyužit. Jelikož Žlutický mikroregion je zasažen velkou mírou nezaměstnaností, má zastaralé dopravní komunikace, nevyhovující volnočasové vybavení a nedostatečně vzdělanou populaci je rozmach cestovního ruchu jednou z možností, jak Žluticko a okolí ekonomicky i společensky rozvíjet a přidávat mu na významu.

Cestovní ruch však díky své průřezovosti a různorodosti má přímý, nepřímý a indukovaný vliv na ekonomiku státní i regionální. Přímé vlivy jsou uskutečňovány pomocí odvětví spojených přímo s cestovním ruchem a nazývají se průmyslem cestovního ruchu. Jedná se tedy o efekty spojené přímým kontaktem zákazníka a spotřebovatele nebo poskytovatele a zprostředkovatele. Patří sem ubytovací, stravovací, dopravní, kulturní, rekreační, zábavní a další služby. Nepřímé vlivy jsou výsledky vyvolané dodavatelsko – odběratelskými vztahy, jsou spojeny s mnohostrannou funkcí cestovního ruchu a mluví se ekonomice cestovního ruchu. Jedná se například o nákup vybavení hotelu, restaurace, o marketingové, stavební, účetní a jiné služby. Příkladem indukovaného přínosu je například zvýšení výdajů soukromého i veřejného sektoru a domácností vyvolané zvýšením příjmů způsobené vyšší spotřebou v cestovním ruchu Palatková (2011).

Rozvoj cestovního ruchu není tedy jen vhodným nástrojem pro vývoj dotčeného území, ale může být významným nástrojem posílení ekonomiky celého regionu i státu a je tedy dobré ho podporovat a věnovat mu plnou pozornost v koncepcích a strategických plánech na regionální, krajské i státní úrovni.

12 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo ukázat krásu, zajímavost a pestrost venkovského mikroregionu v jihozápadní části Karlovarského okresu a dokázat, že nejen Karlovy Vary a celý západočeský lázeňský trojúhelník jsou jedinými zajímavými turistickými místy, která stojí za návštěvu. K tomuto záměru přiléhal další úkol, a to analýza cestovního ruchu i souvisejících odvětví a na základě získaných údajů vytvořit SWOT analýzu zájmové oblasti. Posledním úkolem bylo navrhnout koncepci rozvoje mikroregionu Žlutice.

Z charakteristiky nabídky cestovního ruchu a z podrobnějšího rozebrání dalších oblastí, jakými byla zaměstnanost, doprava, životní prostředí i popis struktury obyvatel byla vytvořena SWOT analýza, která ukázala slabé a silné stránky a zároveň poukázala na příležitosti, kterých by měl mikroregion využít a upozornila na hrozby, které mohou nastat. Z rozvojových plánů dotčených obcí a ze SWOT analýzy byla vytvořena doporučená rozvojová strategie území.

Studie dokázala, že Žluticko a okolí disponuje turistickými atraktivitami a že stojí za návštěvu. Zároveň však poukázala na slabou technickou vybavenost a špatnou dopravní infrastrukturu. A však úsilím některých místních soukromých i veřejných subjektů působících v oblasti cestovního ruchu snad brzy území odstraní své nedostatky a pomocí dobrého destinačního managementu pomůže k rozvoji cestovního ruchu a s tím souvisejícím lepším vývojem celého území.

I přes nedostatky, kterými venkovský mikroregion disponuje, věřím, že cíl práce byl splněn a Analýza cestovního ruchu a turismu ve venkovském mikroregionu Žlutice plně rozebrala a popsala přitažlivou a zajímavou nabídku destinace a stávající stav cestovního ruchu a dokázala, že Bochovsko, Toužimsko a Žluticko jsou zajímavými místy, které by se mohli stát vyhledávaným cílem turistů.

Nyní je však důležité, aby si bohatství nabídky cestovního ruchu uvědomil veřejný sektor i rezidenti a společně se soukromým sektorem spolupracovali na rozvoji cestovního ruchu a celého regionu a aby společně pracovaly na managementu a marketingu destinace.

Při sběru dat pro vypracování bakalářské práce byl zásadním problémem nedostatek informací týkající se pouze zájmového území nebo jednotlivých obcí, jelikož se jedná o malé územní celky a údaje, které byly k dispozici, se týkaly převážně celého Karlovarského území.

Přínos vypracované studie lze spatřit především v komplexní analýze venkovského mikroregionu mající význam pro cestovní ruch, jelikož doposud nebyl zpracován žádný dokument, který by se tímto územím a nabídkou cestovního ruchu zabýval. Další přínos práce je možné zpozorovat v její praktické využitelnosti, jelikož by mohla sloužit jako základní (podkladový) materiál při zpracování různých studiích v regionu.

O práci v tuto chvíli projevil zájem občanské sdružení Cesta z města.

Přehled literatury a použitých zdrojů

Knihy a publikace

- BURACHOVIČ s., a kol., 2003: *Karlovarský region*. Mirror promotion, s.r.o., Karlovy Vary: 240s
- BRANIŠ M., a kol., 1999: *Výkladový slovník vybraných termínů z oblasti ochrany životního prostředí a ekologie*. Nakladatelství Univerzity Karlovy, Praha: 46 s
- EC, 2006: *Methodological work on measuring the sustainable development of tourism*. European Commission, Brusel
- DOLEŽAL T., MÁLEK P., 2000: *Ekologické aspekty tělesné výchovy, sportu a turistiky*. Karolinum, Praha: 96 s
- FREYER, W., 2001: *Tourism – Einführung in die Fremdenverkehrsökonomie*. Oldenbourg, München
- FYALL A. et GARROD B., 2005: *Tourism Marketing*. Channel View Publications, Clevedon, 383 s.
- HELEBRANT V., 2001: *Bochov*. Obec Bochov, 144 s
- HOLDEN, A., 2008: *Environment and Tourism*. Routledge, Taylor and Francis Group, New York: 274 str.
- KOLEKTIV AUTORŮ, 2006: *Destinační management a vytváření produktů v cestovním ruchu*, MMR, 2006, 93 s,
- JAKRLOVÁ J., PELIKÁN P., 1999: *Ekologický slovník, terminologický a výkladový*. Fortuna, Praha 144s
- MAIER, K., 2012: *Udržitelný rozvoj území*. Grada Publishing, a.s., Praha: 253 s
- MARADA P. a kol., 2011: *Zvyšování přírodní hodnoty polních honiteb*. Grada Publishing, a.s., Praha: 151 s
- MLEZIVA Š., KUČA K., 2006: *Historický lexikon městysů a měst: vývoj postavení a funkce městských sídel v dějinách územněsprávního členění českých zemí od roku 1850 do současnosti*. Baset, Praha: 935 s

- MORAVCOVÁ J. a kol., 2009: *Průvodce zadáváním veřejných zakázek - nové možnosti zhodnocení veřejných prostředků*, Otevřená společnost, o.p.s., Praha: 62 s
- PALTKOVÁ M., 2011 a: *Mezinárodní cestovní ruch*, Grada Publishing, a.s., Praha:221s
- PALATKOVÁ M., 2011 b: *Marketingový management destinací*. Grada Publishing, a.s., Praha: 207 s
- PALATKOVÁ M., ZICHOVÁ J., 2011: *Ekonomika turismu*. Grada Publishing, a.s., Praha: 205 s
- PALATKOVÁ M., 2006: *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu*. Grada Publishing, a.s., Praha: 341 s
- PELANT J., 1984: *Města a městečka Západočeského kraje*. Západočeské nakladatelství, Plzeň: 312s
- POLLOCK S., 1993: *Ecology*. Dorling Kindersley. London: 64s.
- REMMERT H., 1980: *Ökologie*. Springer, Berlin – New York
- RESINGER Y., 2009: *International Tourism*. Elsevier, Oxford, 429 s.
- RYGLOVÁ K., BURIAN M., VAJČNEROVÁ I., 2011: *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Grada Publishing, a.s., Praha: 213 s
- SHARPLEY R. et TELFER D.J., 2002: *Tourism and development*. Channel View Publications, Clevedon, 397 s.
- SCHNEIDER J. a kol., 2008: *Krajinná rekreologie I.*, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Brno: 140 s.
- STEJSKAL V., VERMOUZEK Z., 2004, *Ptáci & zákon, aneb, Právní příručka nejen pro ornitologa*. Česká společnost ornitologická. Praha: 74 s
- ŠULC P., 2007: *Bochov, obrazový průvodce*. Fornica Publishing, Sokolov: 23s
- TOLASZ R., a kol., 2007: *Atlas podnebí Česka*. Český hydrometeorologický ústav, Praha: 255s
- VANHOVE N., 2005: *The economics of Tourism Destinations*. Elsevier Butterworth – Heinemann, Oxford

WAGNER J. a kol., 1974: *Krajem západočeských lázní*. Interdruck, Lipsko: 286s

WTO, 1997: *International Tourism: A Global Perspective*, Madrid

WTO, 1998: *Tourism Taxation – Striking a Fair Deal*. WTO Business Council, Madrid

ZELENKA J., PÁSKOVÁ M., 2002: *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Ministerstvo pro místní rozvoj, Praha: 448 s

ZEMAN L., a kol., 2005: *Památkově chráněná území Karlovarského kraje*. Fornica Graphic, s.r.o., Sokolov: 103s

Statistiky, strategické dokumenty a zákony

Global Code of Ethics for Tourism, UNWTO

Návrh věcného záměru zákona o podpoře a řízení cestovního ruchu, říjen 2010

Program rozvoje cestovního ruchu a lázeňství Karlovarského kraje, 2007

Program rozvoje Karlovarského kraje, 2007

Strategický plán rozvoje města Žlutice, 2009

Strategie města Toužim, 2010

Strategie rozvoje konkurenceschopnosti Karlovarského kraje, 2007

Strategie rozvoje lidských zdrojů Karlovarského kraje, 2007

Travel and Tourism Economic Impact 2010, WTTC 2010

Územní plán obce Bočov, 200, Obecní úřad Bočov,

Zásady územního rozvoje Karlovarského kraje 2010, Karlovarský kraj

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, v platném znění

Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

Zákon č. 144/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

World Tourism Barometer 2010, UNWTO 2010

Internetové zdroje

www.cestovani.kr-karlovarsky.cz

www.czechtourism.cz

www.czso.cz

www.czuk.cz

www.chmi.cz

www.geology.cz

www.geoportal.cz

www.hlasek.com

www.kr-karlovarsky.cz

www.maps.google.cz

www.mistopisy.cz

www.mesto-bochov.cz

www.mmkv.cz

www.mmr.cz

www.pamatkyapriodakarlovarska.cz

www.priroda-kv.cz

www.rsd.cz

www.touzim.cz

www.unwto.org

www.wttc.org

www.zlutice.cz

Seznam obrázků, fotografií a tabulek

Obrázek číslo 1 – Mapa Žlutického mikroregionu

Obrázek číslo 2 – Mapa obce Bochov

Obrázek číslo 3 – Mapa Toužimska

Obrázek číslo 4 – Obec Žlutice

Obrázek číslo 5 – Geologická mapa

Obrázek číslo 6 – Viklan u Javorné

Obrázek číslo 7 – Vodní nádrž Žlutice

Obrázek číslo 8 – Graf půdních kultur

Obrázek číslo 9 – Mihule potoční

Obrázek číslo 10 – Blažejský rybník

Obrázek číslo 11 – Kosatec sibiřský v Mokřadech u Javorné

Obrázek číslo 12 – Hnědásek chrastavcový na čertkusu lučním

Obrázek číslo 13 - Mapa území CHKO Slavkovský les a vyznačení části mikroregionu

Obrázek číslo 14 – Poloha mikroregionu v rámci České republiky

Obrázek číslo 15 – Růst průměrného věku

Obrázek číslo 16 – Věková skladba obyvatel

Obrázek číslo 17 – Mapa silniční sítě

Foto číslo 1 – Čedičové varhany u Hlinek

Foto číslo 2 – Vrch Vladař z dálky

Foto číslo 3 – Pramen řeky Střely

Foto číslo 4 – Velký Údrčský rybník

Foto číslo 5 – Vrch Vladař

Foto číslo 6 – Významné krajinné prvky u Těšetic

Foto číslo 7 – Žlutice

Foto číslo 8 – Toužim

Foto číslo 9 – Zámek Toužim

Foto číslo 10 – Kojšovice

Foto číslo 11 – Vesnice Kosmová

Foto číslo 12 – Zámek Javorná

Foto číslo 13 – Rekonstrukce na hradě Hartenštějn

Foto číslo 14 – Kostel sv. Michaela Archanděla a fara

Foto číslo 15 – Kostel sv. Linharta v Údrči

Foto číslo 16 – Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Kozlově

Foto číslo 17 – Pomník obětem 1. světové války

Tabulka 1 – Quittova klasifikace pro mikroregion Žluticko

Tabulka 2 – Vývoj počtu obyvatel

Tabulka 3 – Sčítání dopravy v letech 2000, 2005 a 2010

Seznam příloh

Příloha 1 – Skladba krajiny v mikroregionu celkově a podle jednotlivých obcí

Příloha 1 – Skladba krajiny v mikroregionu celkově a podle jednotlivých obcí

Mikroregion Žluticko	Rozloha v ha	Podíl z celkové výměry (%)
<i>Zemědělská půda</i>	13 953	56,2
<i>z toho orná půda</i>	7 418	
<i>z toho trvalé travní porosty</i>	6 391	
<i>z toho zahrady</i>	111	
<i>z toho ovocné sady</i>	31	
<i>Chmelnice</i>	0	0
<i>Vinice</i>	0	0
<i>Lesní půda</i>	8 093	32,4
<i>Vodní plochy</i>	686	3
<i>Zastavěné plochy</i>	197	1,3
<i>Ostatní plochy</i>	1 792	7,1
Celková výměra	24 721	

Bochov	Rozloha v ha	Podíl z celkové výměry (%)
<i>Zemědělská půda</i>	5 470	57,2
<i>z toho orná půda</i>	2 351	
<i>z toho trvalé travní porosty</i>	3 083	
<i>z toho zahrady</i>	33	
<i>z toho ovocné sady</i>	2	
<i>Chmelnice</i>	0	0
<i>Vinice</i>	0	0
<i>Lesní půda</i>	3 118	32,6
<i>Vodní plochy</i>	283	3
<i>Zastavěné plochy</i>	60	1,6
<i>Ostatní plochy</i>	633	5,6
Celková výměra	9 565	

Toužim	Rozloha v ha	Podíl z celkové výměry (%)
Zemědělská půda	5 581	56,6
<i>z toho orná půda</i>	3 633	
<i>z toho trvalé travní porosty</i>	1 908	
<i>z toho zahrady</i>	39	
<i>z toho ovocné sady</i>	0	
Chmelnice	0	0
Vinice	0	0
Lesní půda	3 370	34,2
Vodní plochy	194	2
Zastavěné plochy	84	1,2
Ostatní plochy	624	6
Celková výměra	9853	

Žlutice	Rozloha (ha)	Podíl z celkové výměry (%)
Zemědělská půda	2 902	54,7
<i>z toho orná půda</i>	1 434	
<i>z toho trvalé travní porosty</i>	1 400	
<i>z toho zahrady</i>	39	
<i>z toho ovocné sady</i>	29	
Chmelnice	0	0
Vinice	0	0
Lesní půda	1 605	30,3
Vodní plochy	209	3,9
Zastavěné plochy	53	1
Ostatní plochy	535	10
Celková výměra	5 303	